

Dla rozwoju infrastruktury i środowiska

Dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030

Etap I — wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Solniska Szubińskie
Kod obszaru	PLH040030
Opis granic obszaru	Numeryczny wektor granic obszaru zapisany w formacie shape stanowiący załącznik nr 1; (na dołączonym nośniku cyfrowym)
SDF	Standardowy Formularz Danych — aktualizacja 2013-10; GDOŚ Warszawa (załącznik nr 2, na dołączonym nośniku cyfrowym)
Położenie	woj. kujawsko-pomorskie, pow. nakielski, gm. Szubin
Powierzchnia obszaru (w ha)	361,88
Status prawny	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, zaakceptowany decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. (numer aktu normatywnego C (2010) 9669), na potrzeby dokumentacji planu zadań ochronnych zwany dalej obszarem Natura 2000
Data przystąpienia do sporządzenia PZO	2011-07-20
Termin zatwierdzenia Planu	dd-mm-rrrr (wypełnia Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy)
Koordinator Planu	Dr Iwona Paszek; VITIS Iwona Paszek, Smogorzewo 111, 89-210 Łabiszyn; iwona@vitisip.pl , +48 609 444 674
Koordinator merytoryczny ze strony Beneficjenta POIS.05.03.00-00-285/10	Prof. dr hab. Jerzy Garbacz; Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy, Katedra Ekoinżynierii i Fizykochemii Środowiska, ul. Sucha 9, 85-796 Bydgoszcz
Sprawujący nadzór	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 81, 85-009

1.2. Ustalenie terenu objętego Planem

Lp.	Nazwy krajowych form ochrony przyrody lub nadleśnictw pokrywających się z obszarem Natura 2000, które mogą powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania PZO	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu obszaru Natura 2000 ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem Natura 2000 (ha)
	brak	brak	brak	brak

Teren objęty PZO: cały obszar Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 o powierzchni 361,88 ha.

Uwaga! Dane te należy także przekazać w warstwie informacyjnej systemów informacji przestrzennej GIS zgodnie z wymaganiami opisanymi w pkt. 13.

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

(Należy umieścić mapę obszaru Natura 2000 przekazaną przez Zamawiającego wraz z naniesioną na nią powierzchnią wyłączoną ze sporządzania PZO z pkt.1.2.).

Mapę obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 zamieszczono w postaci załącznika 3.

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

(Należy opracować opis założeń do sporządzenia PZO zgodnie z Opisem Przedmiotu Zamówienia zawartym w SIWZ).

Cel, podstawa prawna i ramowy zakres opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030

Podstawą prawną do sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 jest art. 28 ust. 1 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880 z późn. zm.), zgodnie z którym „Dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków”.

Ogólnym celem opracowania i wdrożenia planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub poprawa stanu zachowania przedmiotów ochrony w perspektywie 10 lat i stworzenie warunków do skutecznej ochrony w perspektywie długoterminowej.

Ramowy zakres planu zadań ochronnych określa art. 28 ust. 10 wspomnianej wyżej *Ustawy*, według którego plan zadań ochronnych zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000,

- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony,
- 3) cele działań ochronnych,
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
  - a. ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
  - b. utrzymania lub modyfikacji dotychczasowych metod gospodarowania,
  - c. monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt. 3 oraz monitoringu stanu przedmiotów ochrony,
  - d. uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony,
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- 6) jeżeli będzie taka potrzeba, wskazanie terminu sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Zasady sporządzenia i ustanawiania planu zadań ochronnych

Tryb i zakres prac koniecznych do wykonania w ramach sporządzenia planu zadań ochronnych szczegółowo określa *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* wydane na podstawie art. 28 ust. 13 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*. Według § 2 cytowanego rozporządzenia, tryb prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych obejmuje:

- 1) ustalenie terenu oraz przedmiotów ochrony objętych projektem planu zadań ochronnych,
- 2) sformułowanie założeń do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych,
- 3) podanie do publicznej wiadomości informacji o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych,
- 4) identyfikację zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar,
- 5) sformułowanie projektu planu zadań ochronnych,
- 6) uzgodnienie, o którym mowa w art. 28 ust. 6 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*.

Przywołany w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* art. 28 ust. 6 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* nakazujący uzgodnienie projektu planu zadań ochronnych z właściwym Dyrektorem Regionalnym Lasów Państwowych przestał obowiązywać z dniem 1 stycznia 2012 r., jednak w dalszym ciągu konieczne jest uzgodnienie projektu z właściwym wojewodą na podstawie art. 56 ust. 1 oraz 59 ust. 2 *Ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie*.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 *Ustawy* sporządzający projekt musi umożliwić osobom i podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą w obszarze Natura 2000 udział w pracach nad planem zadań ochronnych. Ponadto sporządzający musi umożliwić udział społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w *Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Zgodnie z § 3 *Rozporządzenia z dnia 17 lutego 2010 r.* zakres prac koniecznych do sporządzenia planu zadań ochronnych obejmuje:

- opisanie granic objętych planem zadań ochronnych,
- zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony istotnych dla sformułowania celów i zakresu działań ochronnych,
- ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony,
- ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony,

- ustalenie celów działań ochronnych do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych, z uwzględnieniem konieczności utrzymania lub osiągnięcia najlepszego w danych warunkach lokalnych stanu ochrony przez likwidację lub ograniczenie istniejących i potencjalnych zagrożeń, oraz konieczności uzupełnienia stanu wiedzy, jeżeli jest on niewystarczający dla oceny stanu przedmiotów ochrony i sformułowania zadań ochronnych,
- ustalenie działań ochronnych wynikających z wyznaczonych celów, w tym także działań z zakresu monitoringu realizacji celów, z uwzględnieniem zakresu, miejsca, terminu i kosztów realizacji, a także podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, podmiotów, których współdziałanie jest niezbędne, oraz technicznych uwarunkowań realizacji,
- ustalenie wskazań do zmiany dokumentów planistycznych takich, jak wojewódzkie plany zagospodarowania przestrzennego, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W celu ujednoczenia planów zadań ochronnych powstających w kraju, opracowany został szablon planu zadań ochronnych, jaki zastosowany również będzie w pracach nad planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030.

Zgodnie z art. 28 ust. 5 *Ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody* „Regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000”. Tak więc, po sporządzeniu projektu planu zadań ochronnych następuje formalne ustanowienie planu zadań ochronnych poprzez wydanie i opublikowanie (w Dzienniku Urzędowym Województwa) aktu prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Jeżeli chodzi o możliwość zmiany zapisów planów zadań ochronnych, art. 28 ust. 5 *Ustawy* mówi, że „Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony go ustanowiono.”

Ogólny opis obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030

Obszar Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 położony jest na terenie gminy Szubin w powiecie nakielskim w województwie kujawsko-pomorskim. Zajmuje powierzchnię 361,88 ha. Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną (Kondracki, 2009) obszar znajduje się w obrębie mezoregionu Kotliny Toruńskiej (315.35). W układzie podziału geobotanicznego (Matuszkiewicz, 2008) obszar znajduje się w Podokręgu Szubińskim (B.1.3.g). Obejmuje rozległe łąki między wsiami Pińsko, Ameryczka, Szaradowo i Słonawy. W krajobrazie dominują rozległe łąki i pola uprawne. Oś hydrologiczną obszaru wyznacza ciek Białej Strugi, który pełni rolę odbiornika z sieci rowów melioracyjnych odwadniających obszar.

Solniska Szubińskie opisane już były w okresie międzywojennym (Wodziczko 1938, Wilkoń-Michalska 1963). Stwierdzono wówczas występowanie licznych halofitów, między innymi: *Aster tripolium*, *Salicornia herbacea*, *Spergularia salina*, *Trifolium fragiferum*, *Glaux maritima*. Teren ten w 1943 roku przecięty został kanałem melioracyjnym (obecny ciek Bielska Struga), w wyniku czego obniżeniu uległ poziom wód gruntowych i ustąpiła część gatunków halobiontycznych, wśród nich *Aster tripolium* i *Salicornia herbacea*.

O utrzymującym się podwyższonym zasoleniu łąk szubińskich świadczy dziś obecność takich gatunków, jak: *Puccinellia distans*, *Triglochin maritimum*, *Chenopodium glaucum* i *Atriplex prostrata prostrata* var. *salina*. Zachowana tym samym została możliwość kształtowania warunków dla rozwoju zbiorowisk słonoroślowych w warunkach odpowiedniej gospodarki łąkarskiej. Oprócz halofitów ważnym jest też występowanie w obrębie obszaru Natura 2000 skupień staroduba łąkowego — *Angelica palustris*.

Wyszczególnienie przedmiotów ochrony

W świetle obecnej wiedzy (Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030) i wytycznych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w sprawie opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (GDOŚ, 2012), jako przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 kwalifikują się następujące siedliska przyrodnicze i gatunek rośliny:

- 1340* Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwały (*Glaucopuccinietalia*, część — zbiorowiska śródładowe)
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- 1617 Starodub łąkowy *Ostericum palustre*.

Teren objęty planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030

Artykuł 28 ust. 11 z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody stanowi, że planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części, jeżeli obszar ten pokrywa się z terenem parku narodowego, rezerwatu lub parku krajobrazowego, dla którego ustanowiono plan ochrony lub zadania ochronne uwzględniające w pełni zakres planu zadań ochronnych. Planu zadań ochronnych nie sporządza się również wtedy, gdy obszar Natura 2000 lub jego część objęta jest zatwierdzonym planem urządzenia lasu, który uwzględnia pełny zakres planu zadań ochronnych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 obejmuje cały obszar, ponieważ brak jest podstaw do wyłączeń na podstawie art. 28 ust. 11 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Skutki ustanowienia planu zadań ochronnych

Plan zadań ochronnych jest aktem prawa miejscowego, w związku z czym formalnie obowiązuje wobec wszystkich osób fizycznych i prawnych w granicach obszaru Natura 2000. Z drugiej strony w świetle *Ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody* oraz *Rozporządzenia z dnia 17 lutego 2010 r. plan zadań ochronnych* nie może zawierać powszechnych zakazów ani nakazów, a jedynie określone działania, za których wykonanie mają odpowiadać podmioty wymienione w planie zadań ochrony. W rezultacie, mimo że plan zadań ochronnych jest aktem prawa miejscowego, faktycznie kierowany jest bezpośrednio do stosunkowo wąskiej grupy podmiotów, które mają wdrażać działania ochronne. Na ogół są to te podmioty, które na obszarze Natura 2000 prowadzą działalność gospodarczą na siedliskach przyrodniczych i w obrębie siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony. W przypadku planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 będą to przede wszystkim podmioty władające terenami rolnymi.

Plan zadań ochronnych może jednak pośrednio wpływać na kształtowanie miejscowego prawa w zakresie planowania przestrzennego poprzez wskazywanie wytycznych do wojewódzkich planów zagospodarowania, studiów uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na lokalną skalę zagadnień, można się spodziewać, że w praktyce najistotniejsze będą wskazania do zmian studiów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Należy podkreślić, że ustalenia takich wskazań nie rodzą obowiązku zmiany tych dokumentów przez gminy. Wskazania te pełnią w ochronie określonego obszaru Natura 2000 podwójną rolę:

- stanowią one dla potencjalnych inwestorów, publicznych czy prywatnych, wskazówkę co do tego, jakiego typu przedsięwzięcia są na określonych terenach niedopuszczalne bądź niewskazane ze względu na cele ochrony obszaru Natura 2000 mimo, że w świetle istniejących gminnych dokumentów planistycznych mogą być realizowane;
- stanowią dla władz gminnych wskazówkę przy sporządzaniu nowych dokumentów planistycznych.

Co do możliwości realizacji przedsięwzięć należy podkreślić, że ustalenia planu zadań ochronnych nie zastępują ani ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, ani strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, sporządzanych dla planów i programów. Z drugiej strony, zgodnie z art. 37 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, jeżeli na obszarze Natura 2000 zostaną podjęte działania niezgodne z ustaleniami planu zadań ochronnych, regionalny dyrektor ochrony środowiska „nakazuje ich natychmiastowe wstrzymanie i podjęcie w wyznaczonym terminie niezbędnych czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu danego obszaru, jego części lub chronionych na nim gatunków”. Można więc liczyć się z tym, że na etapie opiniowania i uzgadniania przedsięwzięć lub planów (w tym dotyczących planowania przestrzennego) sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 regionalny dyrektor ochrony środowiska będzie negatywnie odnosił się do tych przedsięwzięć, planów lub programów, które są sprzeczne albo z działaniami zaplanowanymi w planie zadań ochronnych albo z zawartymi w nim wskazaniem do dokumentów planistycznych.

Z uwagi na to, że plan zadań ochronnych określa działania do realizacji przez określone podmioty, istotne jest, kto ma ponieść koszty tych działań. W tej kwestii art. 36 ust. 3 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* stanowi, co następuje:

„Jeżeli działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka lub rybacka wymaga dostosowania do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, na którym nie mają zastosowania programy wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, regionalny dyrektor ochrony środowiska może zawrzeć umowę z właścicielem lub posiadaczem obszaru, z wyjątkiem zarządców nieruchomości Skarbu Państwa, która zawiera wykaz niezbędnych działań, sposoby i terminy ich wykonania oraz warunki i terminy rozliczenia należności za wykonane czynności, a także wartość rekompensaty za utracone dochody wynikające z wprowadzonych ograniczeń”.

Z powyższego wynika, że:

- na zwrot kosztów dostosowania działalności do wymogów ochrony planu zadań ochronnych nie mogą liczyć Lasy Państwowe ani dzierżawcy jezior i gruntów rolnych stanowiących własność Skarbu Państwa,
- na zwrot kosztów dostosowania działalności do wymagań ochrony określonych w planie zadań ochronnych nie mogą liczyć rolnicy, którzy realizują programy rolnośrodowiskowe, będące programami wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości,
- zawarcie przez RDOŚ umów z ewentualnymi innymi podmiotami, które będą musiały dostosować swoją działalność do wymagań ochrony określonych w planie zadań ochronnych, nie jest obligatoryjne.

Należy w tym miejscu podkreślić, że przedstawione ograniczenia odnoszą się tylko do kosztów dostosowywania działalności gospodarczej, rolnej, leśnej, łowieckiej lub rybackiej, a nie do kosztów działań o charakterze ściśle ochronnym. Do kwestii kosztów realizacji działań wynikających z planu zadań ochronnych odnosi się bowiem także art. 39 *Ustawy*, który brzmi następująco: „Koszty związane z wdrożeniem i funkcjonowaniem sieci obszarów Natura 2000 w zakresie nieobjętym finansowaniem przez Wspólnotę są finansowane z budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej”. Z treści *Rozporządzenia z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* wynika, że w planie zadań ochronnych nie określa się źródeł finansowania działań. Art. 39 *Ustawy* stanowi jednak mocną podstawę do ubiegania się o środki publiczne na realizację działań przewidzianych w planie zadań ochronnych. Oczywiście, aby środki takie były dostępne w praktyce, należy równoległe z pracami nad planem zadań ochronnych lub bezpośrednio po ich zakończeniu podjąć starania o zabezpieczenie odpowiednich kwot przez wymienione w art. 39 instytucje.

Organizacja i etapowanie prac nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030

Organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, który zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ma obowiązek sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru. Obowiązek ten jest realizowany w ramach porozumienia zawartego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z Uniwersytetem Technologiczno-Przyrodniczym im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy (UTP), który jest beneficjentem projektu POIS.05.03.00-00-285/10 pn. „Projekty planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na terenie województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach V osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007 – 2013, działania 5.3 „Opracowywanie planów ochrony”.

Realizując powyższy projekt, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy wyłonił w drodze przetargu publicznego wykonawcę planu zadań ochronnych (Wykonawca) — firmę VITIS Iwona Paszek z siedzibą w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 98/3.

Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 realizowane będą w trzech etapach.

Etap I obejmuje:

- a) ustalenie terenu objętego projektem planu zadań ochronnych,
- b) ustalenie wstępnej listy przedmiotów ochrony objętych projektem,
- c) opracowanie opisu założeń do sporządzenia projektu,
- d) opracowanie harmonogramu i zakresu (w tym dobór metodyk) prac terenowych,
- e) podanie do publicznej wiadomości informacji o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych,
- f) identyfikacja kluczowych grup interesu dla obszaru Natura 2000 i utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy (dalej nazywanego ZLW),
- g) organizacja procesu komunikacji z interesariuszami.

W ramach etapu II planuje się:

- a) wykonanie opisu granic oraz sporządzenie mapy obszaru Natura 2000,

- b) ustalenie, na podstawie dostępnych informacji, struktury własności i użytkowania gruntów w obrębie obszaru Natura 2000,
- c) zebranie informacji o istniejących i projektowanych dokumentach planistycznych, których ustalenia mogą mieć wpływ na przedmioty ochrony,
- d) weryfikacja w terenie dostępnych informacji o przedmiotach ochrony połączona z kartowaniem płatów siedlisk przyrodniczych i stanowisk gatunków,
- e) sporządzenie cyfrowej mapy rozmieszczenia przedmiotów ochrony w obrębie obszaru Natura 2000,
- f) wyznaczenie powierzchni monitoringowych (transektów) i wykonanie oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony (zgodnie z metodyką monitoringu przyrody GIOŚ),
- g) sporządzenie cyfrowej mapy stanu ochrony przedmiotów ochrony w obrębie obszaru Natura 2000,
- h) identyfikacja i ocena stopnia oddziaływania istniejących i potencjalnych zagrożeń dla przedmiotów ochrony w obrębie obszaru Natura 2000 oraz analiza możliwego ich wpływu na przedmioty ochrony w perspektywie czasowej przynajmniej 10 lat,
- i) ustalenie celów i miejsc działań ochronnych względem każdego przedmiotu ochrony w obrębie obszaru Natura 2000 i jeżeli jest to uzasadnione, również jego otoczeniu,
- j) ustalenie zgodności lub sprzeczności zapisów istniejących dokumentów planistycznych z celami działań ochronnych,
- k) sporządzenie cyfrowej mapy celów i miejsc działań ochronnych,
- l) ustalenie zakresu, sposobów wykonania oraz harmonogramu realizacji działań i zadań ochronnych,
- m) ustalenie potrzeby i perspektywy czasowej sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030,
- n) ustalenie zgodności projektu planu zadań ochronnych z dokumentami planistycznymi i opracowanie wskazań do zmiany ich zapisów,
- o) zestawienie potrzeb weryfikacji Standardowego Formularza Danych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 i jego granic,
- p) sporządzenie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych i projektu zarządzenia,
- q) sporządzenie w języku niespecjalistycznym polskim notatki o obszarze Natura 2000 i opracowanym dla niego projekcie planu zadań ochronnych,
- r) przeprowadzenie dwóch spotkań dyskusyjnych Zespołu Lokalnej Współpracy.

Etap III obejmie opiniowanie projektu planu zadań ochronnych w ramach konsultacji społecznych, a następnie wprowadzanie do jego treści niezbędnych korekt i uzupełnień.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem (na podstawie Standardowego Formularza Danych — aktualizacja 02.2017)

W tabeli wpisujemy dane z SDF po zweryfikowaniu o dostępne inne informacje.

Lp. ¹	Kod ²	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Powierzchnia [ha]	Populacja				Ocena				Opinia dotycząca wpisu
					osiadła	rozrodcza	przemieszczać się	zimująca	populacja / reprezentatywność	stan zachowania	izolacja / powierzchnia względna	ogólna	
S1	1340*	Śródładowe słone łąki, pastwiska		119,43					C	B	C	B	Oceny reprezentatywności i powierzchni względnej siedliska w

		i szuwały (<i>Glaucopuccinietalia</i> , część — zbiorowiska śródładowe)											obszarze zaniżone, natomiast ocena stanu zachowania zawyżona.
S2	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)		21,71					C	C	B	C	Powierzchnia siedliska jest większa niż podano w SDF
S3	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)		3, 62					D	—	—	—	Reprezentatywność siedliska oceniona prawidłowo — nieznacząca.
R1	1617	Starodub łąkowy	<i>Angelica palustris</i>		R	—	—	—	C	B	C	B	Ocena prawidłowo odzwierciedlająca stan ochrony gatunku w obszarze.

¹ Oznaczenia symboli: S — siedliska, R — rośliny, Z — zwierzęta (w tym ptaki).

² Gwiazdką wyróżniono kody siedlisk i gatunków o znaczeniu priorytetowym.

Uwaga: siedliska i / lub gatunki niewykazane jako przedmioty ochrony w SDF w momencie przystąpienia do sporządzenia PZO, a kwalifikujące się do tego, o czym świadczy dostępna wiedza, zaznaczamy indeksem „p” w kolumnie Lp. i wpisujemy kursywą.

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu

(Należy opisać zasady i sposoby komunikowania się z różnymi grupami interesu w toku całego procesu pracy nad projektem Planu, uwzględniając specyfikę obszaru Natura 2000 i znaczenie tych grup dla realizacji projektu Planu. Należy podać daty i miejsca, w których zamieszczone zostały ogłoszenia, informacje etc. Terminy i miejsca organizowanych spotkań. Sposoby powiadamiania uczestników o organizowanych spotkaniach. Inne formy spotkań, sposoby komunikacji i informacji wykorzystane w procesie tworzenia PZO. W załącznikach warto zamieścić sprawozdania z organizowanych spotkań).

Informowanie o postępach prac nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 oraz konsultacje społeczne.

Istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. Obowiązek ich przeprowadzenia wynika z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.).

W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 zorganizowano spotkanie dyskusyjne, które odbyło się 29 września 2011 r. o godz. 10⁰⁰ w Muzeum Ziemi Szubińskiej im. Z. Erdmanna w Szubinie, ul. Szkolna 2, podczas którego powołano Zespołu Lokalnej Współpracy.

Z bieżącym stanem prac nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 można zapoznać się oraz zgłosić uwagi i wnioski za pośrednictwem publicznie dostępnej strony internetowej www.projektnatura.utp.edu.pl.

Sposoby komunikowania się z organem sporządzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030

1. Za pomocą poczty elektronicznej lub faksem:

sekretariat@rdos-bydgoszcz.pl

nr fax: +48 52 518 18 02

2. Korespondencja tradycyjna na adres:
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
ul. Dworcowa 63, 85-950 Bydgoszcz
3. Telefonicznie:
Miłosz Owieśny — specjalista
tel. +48 52 518 18 01 w. 6026

**Sposoby komunikowania się z opracowującym projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 —
Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy, Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska**

1. Za pomocą poczty elektronicznej lub faksem:
wbochrona@utp.edu.pl
nr fax: +48 52 340 81 41
2. Korespondencja tradycyjna na adres:
Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeckich
Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska
ul. Sucha 9, 85-796 Bydgoszcz
3. Telefonicznie:
prof. dr hab. Jerzy Garbacz — koordynator merytoryczny POIS.05.03.00-00-285/10
tel. +48 52 340 84 40
dr inż. Mieczysław Stachowiak
tel. +48 52 340 86 70; +48 535 635 341

Sposoby komunikowania się z wykonawcą projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030

1. Za pomocą poczty elektronicznej:
dr Iwona Paszek — koordynator projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030
iwona@vitisip.pl
2. Korespondencja tradycyjna na adres:
Vitis Iwona Paszek, ul. Dworcowa 98/3, 85-010 Bydgoszcz

1.7. Kluczowe instytucje / osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

(W przypadku osób fizycznych nie zamieszcza się danych osobowych, w tym imienia, nazwiska i danych kontaktowych. W przypadku przedstawicieli instytucji publicznych zamieszcza się dane kontaktowe tych instytucji).

Lp.	Instytucje /osoby	Zakres odpowiedzialności (Wskazać na nadzór, kontrolę, zarządzanie, planowanie, monitorowanie, doradzanie, promowanie, udostępnienie informacji oraz inne formy odpowiedzialności mające wpływ na osiągnięcie celów ochrony obszaru)	Adres siedziby instytucji / osoby	Kontakt
1.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	nadzór, monitorowanie, promowanie, koordynacja, udostępnianie informacji	ul. Dworcowa 63, 85-950 Bydgoszcz	tel. +48 52 551 13 50 (do 62) sekretariat@rdos-bydgoszcz.pl
2.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Departament Środowiska	Zarządzanie, planowanie, promowanie, udostępnianie informacji	87-100 Toruń, Targowa 13/15	tel. 784994165 e-mail: sg.sekretariat@kujawsko-pomorskie.pl
3.	Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku	Planowanie, udostępnianie informacji	87-800 Włocławek, ul. Bulwary im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 58	tel. 54 231 55 19 fax 54 231 55 18 e-mail: wloclawek@biuro-planowania.pl
4.	Starostwo Powiatowe w Szubinie	Zarządzanie, promowanie	Kcyńska 12A, 89-200 Szubin	tel. 52 384 25 43
5.	Urząd Miejski w Szubinie	Zarządzanie, promowanie	89-200 Szubin, ul. Kcyńska 12	tel. 52 391 03 10 fax 52 391 03 37 e-mail: szubin@torun.lasy.gov.pl
6.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu	Zarządzanie, promowanie, udostępnianie informacji	ul. Mickiewicza 9, 87-100 Toruń	tel. +48 56 658 43 00 rdlp@torun.lasy.gov.pl
7.	Nadleśnictwo Szubin	Zarządzanie, promowanie, udostępnianie informacji	Szubin Wieś 52, 89-200 Szubin	
8.	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Oddział Minikowo	Doradzanie, promowanie	Minikowo, 89-122 Minikowo	
9.	Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza	Doradzanie	87-134 Zła Wieś Wielka, Przysiek	tel. 56 678 92 40, 41 fax 56 678 92 98 e-mail: izbarolnicza@kpir.pl
10.	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Nakle	doradzanie	ul. Dąbrowskiego 62, 89-100 Nakło nad Notecią	

11.	Biuro Powiatowe ARiMR w Nakle n. Notecią	doradzenie	ul. Strażacka 4, 89-100 Nakło nad Notecią	
12.	Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza, Biuro w Nakle	doradzenie	ul. Dąbrowskiego 54, 89-100 Nakło nad Notecią	
13.	Gabriela Kubisiak — sołtys Pińska	doradzenie	Pińsko 18 lok. 4, 89-200 Szubin	
14.	Wojciech Janicki — sołtys Słonaw	doradzenie	89-200 Szubin	
15.	OIKOS Stowarzyszenie Ekologiczne Ziemi Nakielskiej	promowanie	ul. Księdza Piotra Skargi 7b, 89-100 Nakło nad Notecią	
16.	Kujawsko-pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku Oddział Rejonowy w Bydgoszczy	Zarządzanie	ul. Paderewskiego 26, 85-197 Bydgoszcz	tel.: +48 52 322 70 99; 322 32 21 fax: +48 52 322 48 75 e-mail: bydgoszcz@kpzmiuw.pl

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy

(W przypadku osób fizycznych nie zamieszcza się danych osobowych, w tym imienia, nazwiska i danych kontaktowych. W przypadku przedstawicieli instytucji publicznych zamieszcza się dane kontaktowe tych instytucji).

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji / grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1.	Jerzy Garbacz	Koordynator merytoryczny ze strony beneficjenta w projekcie POIS.05.03.00-00-285/10	Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeczek w Bydgoszczy	tel. 52 340 84 40 fax 52 340 81 41 e-mail: wbochrona@utp.edu.pl
2.	Benedykt Kowalewski	Koordynator logistyczny ze strony beneficjenta w projekcie POIS.05.03.00-00-285/10	Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeczek w Bydgoszczy	tel. 52 340 83 71 fax 52 340 81 41 e-mail: wbochrona@utp.edu.pl
3.	Iwona Paszek	Koordynator Planu	VITIS Iwona Paszek	tel.+48 609 444 674 e-mail: : iwona@vitis.pl
4.	Mieczysław Stachowiak	Ekspert ds. gatunków zwierząt	VITIS Iwona Paszek	tel.+48 609 444 674 e-mail: iwona@vitis.pl
5.	Krzysztof Garbacz	Moderator	VITIS Iwona Paszek	tel.+48 609 444 674 e-mail: iwona@vitis.pl
6.	Justyna Czajka	Przedstawiciel	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	tel. 52 506 56 66 fax 52 506 56 67 e-mail: kancelaria@rdos-bydgoszcz.pl
7.	Piotr Cieśliński	Przedstawiciel	Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku, Oddział Rejonowy w Bydgoszczy	tel.: 52 322 70 99; 322 32 21 tel./fax: 48 52 322 48 75 e-mail: bydgoszcz@kpzmiuw.pl
8.	Ryszard Dąbkowski	Przedstawiciel	Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeczek w Bydgoszczy	tel. 52 340 84 40 fax 52 340 81 41 e-mail: wbochrona@utp.edu.pl
9.	Ewa Wachowiak	Doradca rolnośrodowiskowy	brak	Eva.w1@wp.pl
10.	Wiesław Bagiński	interesant	brak	tel. +48 604 394 496

Etap II — opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

(Należy wymienić wszystkie źródła informacji wykorzystane w procesie opracowywania PZO. Podać należy pełną literaturę opublikowaną, dane nieopublikowane oraz informacje ustne. W tej części, oprócz zestawienia istniejących i dostępnych materiałów, należy krótko ocenić stopień ich wystarczalności i kompletności z punktu widzenia celu opracowania Planu).

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Materiały publikowane	<i>Należy podać autora, rok, tytuł publikacji, wydawcę</i>			
1.		Wodziczko A., Krawiec F., Urbański J. 1938. Pomniki i zabytki przyrody Wielkopolski. Wydawnictwo Okręgowego Komitetu Ochrony Przyrody na Wielkopolskę i Pomorze 8.	Dane historyczne	Znacząca	publikacja
2.		Nienartowicz A., Piernik A. 2004. Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinellietalia</i> , cz. zbiorowiska śródładowe). W: Herbich J. (red.), 2004. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000. Podręcznik metodyczny. Siedliska morskie i przybrzeżne, nadmorskie i śródładowe solniska i wydmy, t. 1. Ministerstwo Środowiska, Warszawa: 97-119.	Charakterystyka siedlisk Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary	Cenne – zawiera opisy siedlisk, ich cechy diagnostyczne, występowanie.	publikacja, PDF
3.		Piernik A, Hulisz P., Nienartowicz A., 2005. Wpływ użytkowania na wartość ekologiczną śródładowych łąk halofilnych. Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych, z. 507: 415-423, cz. II, Warszawa.	Metody czynnej ochrony siedlisk	Cenne – wpływ koszenia na zachowanie siedlisk halofilnych.	publikacja

4.		Wilkoń-Michalska J. 1963. Halofity Kujaw. Studia Soc. Scien. Torunensis D, Botanica 7: 3-122.	Występowanie halofitów i uwarunkowania ekologiczne.	Znacząca	publikacja
	Materiały niepublikowane	<i>Należy podać autora / właściciela informacji, rok, tytuł opracowania</i>			
		brak			
	Plany/programy/strategie/projekty	<i>Należy podać tytuł, autora, instytucję, która opracowała dokument, datę wykonania i okres obowiązywania</i>			
		Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Szubin na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015. Szubin 2009 r.	Kompleksowe informacje o warunkach środowiska, zasobach środowiska gminy; ocena i analiza stanu środowiska przyrodniczego, strategia i monitoring realizacji programu.	Znaczące z uwagi na uwagi o kierunku wykorzystania zasobów żwiru w Słonawach.	PDF
		Program ekologicznego rozwoju i ochrony środowiska gminy Szubin. Kujawsko-Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego w Bydgoszczy, 1999 r.	Kompleksowe informacje o warunkach środowiska, zasobach środowiska gminy. Ocena i analiza stanu środowiska przyrodniczego, strategia i monitoring realizacji programu. Brak informacji o obszarze występowania halofitów.	Mało znaczące, częściowo nieaktualne	PDF
		Uchwała nr IX/76/03 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 23 października 2003 w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów w gminie Szubin, we wsi Słonawy, obejmujących część działki nr 264/3, obręb geodezyjny Słonawy oraz we wsi Szaradowo, obejmujących działkę nr 54/2 i część działki nr 147/1 obręb geodezyjny Szaradowo.	Dotyczy wsi Słonawy: część działki nr 264/3, obręb geodezyjny Słonawy oraz wsi Szaradowo, działka nr 54/2 i część działki nr 147/1 obręb geodezyjny Szaradowo.	Bardzo ważna – określa warunki wydobywania żwiru ze złoża Słonawy. Określa zakres rekultywacji.	PDF
		Strategia zrównoważonego rozwoju	Ogólne informacje o zasobach gminy i perspektywach działania.	Znacząca	PDF

		gminy i miasta Szubin, 2000.	Potwierdza się kierunek dalszej działalności wydobywczej złoża żwiru w Słonawach.		
		Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Szubin na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015. Szubin 2009 r.	Kompleksowe informacje o warunkach środowiska, zasobach środowiska gminy; ocena i analiza stanu środowiska przyrodniczego, strategia i monitoring realizacji programu.	Znaczące z uwagi na uwagi o kierunku wykorzystania zasobów żwiru w Słonawach.	PDF
		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szubin elaborat studium, tom II zagadnienia przyrodnicze, gospodarka rolna i leśna 1998-2000. Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Bydgoszczy.	Ogólne informacje o zasobach gminy i perspektywach działania. W perspektywie działań dalsze wydobywanie żwiru w Słonawach	Znacząca	PDF
	Raporty	<i>Prace wykonane przez ekspertów w trakcie prac na Planem</i>			
		Krasicka-Korczyńska E. 2011 mscr. Solniska Szubińskie. Formularze ocen — siedliska przyrodnicze i gatunki roślin.	Ocena siedlisk i gatunków roślin (zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ).	Informacje o siedliskach i gatunkach. Ocena stanu siedliska i populacji.	załącznik 3
	Opinie	<i>Opinie ekspertów, członków Zespołu Doradztwa Merytorycznego sformułowane w trakcie prac nad Planem</i>			
		brak			
	Waloryzacja przyrodnicza (województwa, gminy)				
		brak			
	Ekspertyzy przyrodnicze				
		brak			

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

(W tej części należy umieścić syntetyczną informację dotyczącą:

— usytuowania obszaru w odniesieniu do jednostek powiązanych z regionalizacją kraju, najlepiej regionalizacji fizyczno-geograficznej wg Kondrackiego (1994),

— usytuowania obszaru w stosunku do regionalizacji geobotanicznych (zalecana regionalizacja wg J. M. Matuszkiewicza z roku 1993),

— geologii i gleb,

— hydrologii,

— struktury krajobrazu

— korytarzy ekologicznych,

— istniejących form ochrony przyrody, w tym sąsiadujących obszarów Natura 2000, jeśli jest to istotne dla obszaru

i innych zagadnień, których wybór zależy od specyfiki obszaru i ich związku z przedmiotami ochrony. Ta część ma wyjaśnić uwarunkowania środowiskowe i krajobrazowe, które wpływają albo zakładamy, że mogą wpływać na realizację naszych celów, powinna więc zawierać element ogólnej oceny ich stanu.).

Położenie obszaru wg regionalizacji fizycznogeograficznej Kondrackiego (2009):

provincja Niż Środkowoeuropejski (31),

podprovincja Pojezierza Południowobałtyckie (315),

makroregion Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (315.3),

mezoregion Kotlina Toruńska (315.35).

Położenie obszaru wg regionalizacji geobotanicznej (Matuszkiewicz 2008):

B. Dział Brandenbursko-Wielkopolski

B.1. Kraina Notecko-Lubuska

B.1.3. Okręg Chodzieski

B.1.3.g. Podokręg Szubiński

Pod względem administracyjnym obszar Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 położony jest w województwie kujawsko-pomorskim, powiecie nakielskim, w gminie Szubin. Obejmuje grunty prywatne i mały fragment lasu należący do Nadleśnictwa Szubin (leśnictwo Dziewierzewo). Większa część obszaru położona jest w dolinie Białej Strugi. Ciek ten jest główną osią hydrologiczną obszaru. Niewielki fragment obszaru w okolicach wsi Ameryczka położony jest na małym wyniesieniu. W dolinie dominują gleby murszowe, a na wyniesieniu gleby mineralne. Prawie cały obszar (ponad 87%) zajmują użytki łąkowe, poza małym (1,3 ha), położonym przy drodze powiatowej Szubin – Kcynia fragmentem lasu (siedlisko 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) i gruntami ornymi przy wsiach Ameryczka i Pińsko.

Dominują siedliska nieleśne — słone łąki, pastwiska i szuwary oraz zmiennowilgotne łąki trzęślicowe. Na łąkach trzęślicowych występuje rzadki gatunek z załącznika II dyrektywy siedliskowej: starodub łąkowy *Ostericum palustre*. Wszystkie łąki użytkowane są rolniczo. Większość z nich kośnie. Jedynie powierzchnie położone od strony wsi Szaradowo i Słonawy użytkowane są kośnie-pastwiskowo. Krajobraz jest otwarty, występują pojedyncze drzewa i krzewy.

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów

(Dane użytkowania i pokrycia terenu z programu CORINE Land Cover 2006).

Uwaga! Dane te należy także przekazać w warstwie informacyjnej systemów informacji przestrzennej GIS w nieprzetworzonej formie otrzymanej ze źródła referencyjnego (np. PODGiK).

Typ użytków gruntowych	Powierzchnia [ha]	% powierzchni w obszarze Natura 2000
Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających	8,34	2,30
Łąki	350,38	96,82
Lasy liściaste	3,16	0,87
Lasy iglaste	0,01	0,00

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

(Tabela wymaga uszczegółowienia w odniesieniu do przedmiotów ochrony, np. kiedy ochroną objęte są siedliska nieleśne (łąki i murawy) należy doprecyzować informację biorąc pod uwagę strukturę pakietów programu rolnictwo-dowiskowego).

Typ użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE (ha)	Rodzaj dopłaty, działania, priorytetu, programu
Lasy	lasy państwowe	według jednostek wdrażających	według jednostek wdrażających
	lasy komunalne		
	lasy prywatne		
	inne		
Sady			
Trwałe użytki zielone			
Wody			
Tereny zadrzewione lub zakrzewione			
Inne			

2.5. Istniejące i projektowane plany / programy / projekty zagospodarowania przestrzennego

(W tej części należy podać informację o przyjętych, wdrażanych i projektowanych planach / programach / projektach, które mogą mieć wpływ na przedmioty ochrony. Przez „Tytuł opracowania” należy rozumieć pełną nazwę, nr aktu prawnego, organ ustanawiający / wydający, a w przypadku aktów publikowanych, także miejsce publikacji, nr i poz.).

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu, programu, wdrażanie projektu	Ustalenia planu, programu, projektu mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dotyczące działań minimalizujących lub kompensujących
Projekt „Regulacja Białej Strugi od km 1 + 700 do 9 + 170”, Biuro Projektów Wodnych Melioracji i Inżynierii Środowiska „BIPRO-WOD” Sp. z o.o., Poznań, 2005 (mscr).	Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych Województwa Pomorskiego i Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa	— poszerzenie rowów melioracyjnych, — budowa zastawek regulujących odpływ wody. Ma znaczenie kluczowe dla zachowania przedmiotów ochrony.	1340 Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwały (<i>Glauco-Puccinellietalia</i> część – zbiorowiska śródładowe) 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) 1617 Starodub łąkowy <i>Ostericum palustre</i>	Brak
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szubin elaborat studium, tom II zagadnienia przyrodnicze, gospodarka rolna i leśna 1998-2000. Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Bydgoszczy.	Rada Miejska w Szubinie	W perspektywie działań dalsze wydobywanie żwiru w Słonawach.	1340 Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwały (<i>Glauco-Puccinellietalia</i> część – zbiorowiska śródładowe) 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) 1617 Starodub łąkowy <i>Ostericum palustre</i>	Brak
Uchwała nr IX/76/03 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 23 października 2003. w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów w gminie Szubin, we wsi Słonawy, obejmujących część działki nr 264/3, obręb geodezyjny Słonawy oraz we wsi Szaradowo, obejmujących działkę nr 54/2 i część działki nr 147/1 obręb geodezyjny Szaradowo.	Rada Miejska w Szubinie	Określa warunki wydobywania żwiru ze złoża Słonawy. Określa zakres rekultywacji.	1340 Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwały (<i>Glauco-Puccinellietalia</i> część – zbiorowiska śródładowe) 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) 1617 Starodub łąkowy <i>Ostericum palustre</i>	Brak

¹ Jeżeli przeprowadzona została ocena strategiczna, to należy opisać działania minimalizujące lub kompensujące.

² Załączyć PDF decyzji środowiskowych.

Uwaga! Dane te należy także przekazać w warstwie informacyjnej systemów informacji przestrzennej GIS zgodnie z wymaganiami opisanymi w pkt. 13.

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych planem zadań ochronnych i zakresie prac terenowych — dane zweryfikowane

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna ¹	Powierzchnia (ha)	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze ²	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających ³ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1.	1340* Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i> , część — zbiorowiska śródładowe)	B	182,32	5	<p><u>DE35</u> (pow. 177,69 ha) obr. ew. Pińsko, dz. ew.: 40,41, 43, 46, 47/1, 49/1, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95 obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 82/1, 85/1, 88/1, 89/1, 90/1, 91/1, 95/1, 96/5, 96/3, 96/4, 108, 117/4, 117/6, 131, 132/1, 133/1, 134/1, 135/1, 136/1, 137/1, 138/1, 139/1, 140/1, 141/1, 142/1, 143/1, 143/2 obr. ew. Zalesie: 144, 149, 3290/2</p> <p><u>DE58</u> (pow. 4,68 ha) obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 136/1, 137/1, 138/1, 139/1, 140/1</p>	dobry	1-30.08.2011 — 10 lustracji siedliska przyrodniczego, zebranie danych o gatunkach roślin, fitocenozach, zasoleniu wody, ocena stanu zachowania, dokumentacja fotograficzna.
2.	6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	C	132,79	1	<p><u>24EC</u> (pow. 132,95 ha) obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 82/1, 84/1, 85/1, 88/1, 89/1, 90/1, 91/1, 93/1, 94/1, 95/1, 96/3, 96/4, 96/5, 98/1, 98/2, 99, 103, 105, 106, 107, 108,</p>	dobry	1-30.08.2011 — 10 lustracji siedliska przyrodniczego, zebranie danych o gatunkach roślin, fitocenozach, zasoleniu wody, ocena stanu zachowania, dokumentacja fotograficzna

					111/1, 114/1, 115/1, 116, 117/3, 117/4, 117/6, 120, 131, 132/1 – 141/1, 142/2, 143/1, 143/2, 146/1		
3.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	C	7,86	3	<u>3B5E</u> (pow. 0,76 ha) obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 85/1, 88/1, 89/1 <u>89E9</u> (pow. 0,37 ha) obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 117/4 <u>4CD2</u> (pow. 6,73 ha) obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 138/1, 140/1, 141/1, 142/1, 143/1, 143/2	bardzo dobry	1-30.08.2011 — 10 lustracji siedliska przyrodniczego, zebranie danych o gatunkach roślin, fitocenozach, zasoleniu wody, ocena stanu zachowania, dokumentacja fotograficzna

¹ A, B, C zweryfikowane

² Numery działek ewidencyjnych. Najlepiej załączyć wydruk mapy z poligonami i ewidencją gruntów.

³ Ogółem zakres, liczba punktów pomiarowych, terminy wykonania prac, w tym: uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu, ocena stanu ochrony, zagrożenia. Wyniki prac terenowych uwzględnić również w pkt. 2.1.

Uwaga! Dane te należy także przekazać w warstwie informacyjnej systemów informacji przestrzennej GIS zgodnie z wymaganiami opisanymi w pkt. 13. W części opisowej (pkt 2.6.1, 2.6.2 i 2.6.3) należy dokonać analizy uzyskanych wyników.

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

(W tej części opis poszczególnych typów siedlisk objętych Planem według schematu — kod i nazwa typu siedliska, krótka charakterystyka (w jak największym stopniu oparta na danych dotyczących opracowywanego obszaru), ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 na podstawie wyników raportowania i monitoringu — dane GIOŚ, ranga w obszarze, stan zachowania w obszarze, zagrożenia. Wskazane jest zamieszczenie zdjęć poszczególnych siedlisk).

1340* Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwały (*Glauco-Puccinietalia*, część — zbiorowiska śródładowe)

Procent pokrycia w obszarze Natura 2000: około 50% (182,37 ha)

Procent pokrycia w obszarze obliczono na podstawie inwentaryzacji terenowej wykonanej w 2011 r.

Reprezentatywność B

Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwały w obszarze występują w 3 podtypach: 1340-1* murawy z manną odstającą i muchotrzewem solniskowym *Puccinellio-Spergularietum salinae*, 1340-2* śródładowe słone łąki ze świbką morską i mlecznikiem nadmorskim *Triglochino-Glaucetum maritimae*, 1340-4* subhalofilne łąki z kostrzewą trzcinową i pięciornikiem gęsim *Potentillo-Festucetum arundinaceae*. Podtyp 1340-3* halofilny szuwar z sitowcem nadmorskim *Scirpetum maritimi puccinellietosum* występuje poza obszarem, na powierzchni w Słonawach proponowanej do włączenia w obszar Natura 2000 jako eksklawa.

Względna powierzchnia B

Powierzchnia śródlądowych słonych łąk, pastwisk i szuwarów w obszarze Natura 2000 wynosi 182,37 ha, przy czym najcenniejsze podtypy siedliska (1340-1* murawy z mannica odstającą i muchotrzewem solniskowym *Puccinellio-Spergularietum salinae* i 1340-2 śródlądowe słone łąki ze świbką morską i mlecznikiem nadmorskim *Triglochino-Glaucetum maritimae*) w sumie zajmują około 18,1 ha.

Brak szczegółowych danych odnośnie powierzchni siedliska na naturalnych stanowiskach w Polsce (w raporcie dla KE roku błędnie podano ponad 1000 ha; w rzeczywistości sumaryczna powierzchnia nie przekracza 300 ha).

Stan zachowania — dobry

Stopień zachowania struktury — dobry

Dla 70% powierzchni płatów w obszarze stopień zachowania struktury oceniono jako dobry ze względu na stosunkowo niski udział gatunków halofilnych. Najlepiej zachowane płaty reprezentują zbiorowisko *Triglochino-Glaucetum maritimae*. Pozytywnie na stan siedliska wpływa brak zakrzewień i gatunków obcych; prawidłowa struktura pionowa. Ekspansywne gatunki roślin zielnych, głównie trzcina pospolita, występują nielicznie.

Stopień zachowania funkcji – średnie lub słabe perspektywy

Procesy sukcesyjne zachodzące w okresowo nieużytkowanych płatach nie są intensywne. Dotyczą około 1% łąk. Słabe zasilanie wodami słonymi, jak również możliwość intensyfikacji agrotechniki (poprzez herbicydowanie, podorywki, nawożenie i podsiew wysokoprodukcyjnymi gatunkami traw) źle rokuje zachowaniu właściwej struktury i funkcji siedliska.

Możliwość renaturyzacji — możliwa przy średnim nakładzie sił i środków.

Ocena ogólna — B

Na ocenę największy wpływ ma dobre zachowanie struktury oraz możliwa przy średnim nakładzie sił i środków renaturyzacja siedlisk.

1340-1 murawy z mannica odstającą i muchotrzewem solniskowym *Puccinellio-Spergularietum salinae*

Siedlisko o niewielkiej powierzchni (około 1340 m²), zbudowane głównie z gatunków jednorocznych. Z gatunków charakterystycznych występują:

łoboda oszczepowata odm. solniskowa *Atriplex prostrata* ssp. *prostrata* var. *salina*, sitowiec nadmorski *Bolboschoenus maritimus*, muchotrzew solniskowy *Spergularia salina*, mannica odstająca *Puccinellia distans* i kostrzewa trzcinowata *Festuca arundinacea*. Najliczniejsze są: łoboda oszczepowata odm. solniskowa *Atriplex prostrata* ssp. *prostrata* var. *salina* <65%, sitowiec nadmorski *Bolboschoenus maritimus* 1%, muchotrzew solniskowy *Spergularia salina* <5%, mannica odstająca *Puccinellia distans* <5%, kostrzewa trzcinowata *Festuca arundinacea* <3%. Z gatunków towarzyszących stwierdzono: mlec polny *Sonchus arvensis* 1%, babka wielonasienna *Plantago intermedia* 1%, pięciornik gęsi *Potentilla anserina* 1%, mietlica rozłogowa *Agrostis stolonifera* 1% i trzcina pospolita *Phragmites australis* 1%.

1340-2 śródlądowe słone łąki ze świbką morską i mlecznikiem nadmorskim *Triglochino-Glaucetum maritimae*

Transekt 1

Na stanowisku siedliska stwierdzono następujące gatunki halofitów: świbka morska *Triglochin maritimum*, mlecznik nadmorski *Glaux maritima*, łoboda oszczepowata odm. solniskowa *Atriplex prostrata* ssp. *prostrata* var. *salina*, sitowiec nadmorski *Bolboschoenus maritimus*, mannica odstająca *Puccinellia distans*, kostrzewa trzcinowata *Festuca arundinacea*, centuria nadobna *Centaurium pulchellum*. Gatunki dominujące z halofitów to świbka morska *Triglochin maritimum* 20%, mlecznik nadmorski *Glaux maritima* <5%, łoboda oszczepowata odm.

solniskowa *Atriplex prostrata ssp. prostrata var. salina* <5%, sitowiec nadmorski *Bolboschoenus maritimus* 5%, mannica odstająca *Puccinellia distans* <5%, kostrzewa trzcinowata *Festuca arundinacea* 1%, centuria nadobna *Centaureum pulchellum* 1%. Siedlisko dobrze reprezentuje płaty lokalne. Część jest regularnie koszona. Pozostały płat, na siedlisku najsilniej uwilgotnionym koszony bardzo rzadko. Tutaj obserwuje się ekspansję trzciny pospolitej.

Transekt 2

Gatunki charakterystyczne halofitów: świbka morska *Triglochin maritimum* 40%, mlecznik nadmorski *Glaux maritima* 5%, łoboda oszczepowata odm. solniskowa *Atriplex prostrata ssp. prostrata var. salina* 1%, sitowiec nadmorski *Bolboschoenus maritimus* 5%, mannica odstająca *Puccinellia distans* <3%, kostrzewa trzcinowata *Festuca arundinacea* 1%, turzyca odległokłosa *Carex distans* <1%, komonica wąskolistna *Lotus tenuis* <1%. Gatunki dominujące: świbka morska *Triglochin maritimum* 40%, mlecznik nadmorski *Glaux maritima* 5%, sitowiec nadmorski *Bolboschoenus maritimus* 5%. Najlepiej zachowany i największy powierzchniowo płat siedliska w Obszarze Solniska Szubińskiego jest koszony regularnie i obecnie włączony w pakiet rolnośrodowiskowy.

Transekt 3

Na stanowisku siedliska stwierdzono następujące gatunki halofitów: świbka morska *Triglochin maritimum* 20%, mlecznik nadmorski *Glaux maritima* < 5%, łoboda oszczepowata odm. solniskowa *Atriplex prostrata ssp. prostrata var. salina* <5%, sitowiec nadmorski *Bolboschoenus maritimus* 5%, mannica odstająca *Puccinellia distans* <5%, kostrzewa trzcinowata *Festuca arundinacea* 1%. Gatunki dominujące: świbka morska *Triglochin maritimum* 20%, mlecznik nadmorski *Glaux maritima* <5%, sitowiec nadmorski *Bolboschoenus maritimus* 5%. Siedlisko dobrze reprezentuje płaty lokalne. Jest regularnie koszone. Jest to niewielki płat, okresowo silnie uwilgotniony. Wokół płatu podjęto próby uproduktywnienia łąki i zastosowano herbicydy.

1340-4 subhalofilne łąki z kostrzewą trzcinową i pięciornikiem gęsim *Potentillo-Festucetum arundinaceae*

Z gatunków charakterystycznych występują: kostrzewa trzcinowata *Festuca arundinacea* 30%, pięciornik gęsi *Potentilla anserina* 15% i łoboda oszczepowata odm. solniskowa *Atriplex prostrata ssp. prostrata var. salina* 1%. Dominują kostrzewa trzcinowata *Festuca arundinacea* 30% i pięciornik gęsi *Potentilla anserina* 15%. Z gatunków towarzyszących występują: mleczyk polny *Sonchus arvensis* 1%, babka wielonasienna *Plantago intermedia* 2%, kostrzewa czerwona *Festuca rubra* 5%, ostrożeń polny *Cirsium arvense* 1%, mietlica rozłogowa *Agrostis stolonifera* 15%, trzcina pospolita *Phragmites australis* 1%, perz właściwy *Elymus repens* 10%. Siedlisko zajmuje największe powierzchnie w Obszarze Solniska Szubińskiego. Widoczne są próby uproduktywnienia siedliska dla celów rolniczych. Obserwuje się podwyższony udział życicy wielokwiatowej *Lolium multiflorum*.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Pokrycie: około 37% (około 133 ha)

Procent pokrycia w obszarze obliczono na podstawie inwentaryzacji terenowej wykonanej w 2011 r.

Reprezentatywność — B

Płaty siedliska reprezentowane są przez rzadki w regionie zespół *Sanquisorbo-Silaetum*. W płatach, poza najliczniejszym *Silaum silaus* występuje *Angelica palustris*, *Dianthus superbus*, *Succisa pratensis*, *Serratula tinctoria*, *Galium boreale*, *Selinum carvifolia*, *Carex panicea*.

Względna powierzchnia – C

Łąki trzęślicowe w obszarze stanowią ok. 30%. Brak szczegółowych danych odnośnie powierzchni siedliska w Polsce.

Stan zachowania — B

Stopień zachowania struktury

— niezbyt duży udział gatunków charakterystycznych,

— brak krzewów, gatunków obcych,

— znikomy udział gatunków ekspansyjnych (trzcina pospolita).

Stopień zachowania funkcji — średnie lub słabe perspektywy.

Procesy sukcesyjne nie stanowią istotnego zagrożenia. Słabe zasilanie wodami słonymi, jak również możliwość intensyfikacji agrotechniki źle rokuje zachowaniu siedliska.

Możliwość renaturyzacji — możliwa przy średnim nakładzie sił i środków.

Ocena ogólna — B

Na stanowisku obserwuje się płaty siedliska reprezentowane przez zespół *Sanquisorbo-Silaëtum*. Nie zaobserwowano gatunku charakterystycznego *Sanquisorba officinalis*. Obserwuje się znaczny udział gatunków ze zw. *Molinion*: starodub łąkowy *Ostericum palustre* 1%, goździk pyszny *Dianthus superbus* 0,5%, trzęślica modra *Molinia caerulea* 1%, czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis* 5%, sierpik barwierski *Serratula tinctoria* 5%, przytulia północna *Galium boreale* 2%, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia* 0,5%, koniopłoch łąkowy *Silaum silaus* 25%, turzyca prosowata *Carex panicea* 0,5%, drżączka średnia *Briza media* 5%, pięciornik kurze ziele *Potentilla erecta* 0,5%.

Gatunki dominujące: koniopłoch łąkowy *Silaum silaus* 25%, sierpik barwierski *Serratula tinctoria* 5%, czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis* 5%. W niżej położonych płatach obserwuje się niewielki udział halofitów: świbka morska *Triglochin maritimum*, łoboda oszczepowata odm. solniskowa *Atriplex prostrata* ssp. *prostrata* var. *salina*, sitowiec nadmorski *Bolboschoenus maritimus* i kostrzewa trzcinowata *Festuca arundinacea*. W mikrozagłębieniach terenu obserwuje się niewielki udział krwawnika kichawca *Achillea ptarmica*. Na mikrowyniesieniach stwierdzono ostrożeń bezłodygowy *Cirsium acaule*. Siedlisko jest regularnie, 2-krotnie w ciągu roku koszone. Małe powierzchnie położone w pobliżu zabudowań gospodarstw rolnych są użytkowane kośnie-pastwiskowo. Niewielki fragment siedliska, około 2 ha, położony w obniżeniu, koszony jest rzadko i tam obserwuje się podwyższony udział trzciny pospolitej.

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

(W tej części opis poszczególnych gatunków roślin objętych Planem według schematu — kod i nazwa gatunku, krótka charakterystyka, ogólny stan zachowania gatunku w sieci Natura 2000 na podstawie wyników raportowania i monitoringu – dane GIOŚ, stan zachowania stanowisk w obszarze, zagrożenia. Wskazane jest zamieszczenie zdjęć poszczególnych gatunków na zajmowanych przez nie stanowiskach).

1617 Starodub łąkowy *Angelica palustris*

Populacja – B

Liczebność populacji staroduba łąkowego *Ostericum palustre* w obszarze Natura 2000 oszacowano na około 1600 osobników (E. Krasicka-Korczyńska 2011, dane niepublikowane). Stanowi to blisko 0,3% populacji krajowej. Udział pędów generatywnych wśród osobników dojrzałych wynosi około 50%. Owocowanie jest regularne, wysokie, ale uzależnione od terminów koszenia łąk. Miejskami obserwuje się liczne osobniki juwenilne. Populacja wykazuje średnie zagęszczenie: 53 osobników/ha (łącznie z juwenilnymi).

Stan zachowania – B

Warunki siedliskowe są zbliżone do optymalnych (dotyczy to kluczowych parametrów, jakimi są ocienienie i konkurencja ze strony innych roślin zielnych). Duże zagęszczenie osobników obserwuje się na siedliskach wilgotniejszych, ekstensywnie użytkowanych łąk, gdzie I pokos wykonywany jest w połowie czerwca, a II na początku września.

Izolacja – C

Stanowisko położone jest w obrębie zasięgu gatunku w Polsce, w sąsiedztwie innych subpopulacji tego gatunku.

Ocena ogólna – B

Gatunek występuje na siedliskach silniej uwilgotnionych, w zbiorowisku *Sanquisorbo-Silaëtum* siedliska 6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe. Stwierdzono co najmniej 500 osobników generatywnych, 500 osobników wegetatywnych i minimum 500 osobników juwenilnych. Populacja jest zdrowa. Roślinność zbiorowiska, w którym występuje starodub łąkowy jest

bujna, osiąga do 100% (średnio 90%) zwarcia i tylko w nielicznych miejscach tworzą się wolne miejsca do kiełkowania. Mimo 2-krotnego koszenia osobniki dobrze kwitną i wydają owoce.

2.6.2. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

(W tej części opis poszczególnych gatunków zwierząt objętych Planem według schematu — kod i nazwa gatunku, krótka charakterystyka, ogólny stan zachowania gatunku w sieci Natura 2000 na podstawie wyników raportowania i monitoringu – dane GIOŚ, stan zachowania stanowisk i siedlisk gatunku w obszarze, zagrożenia. Wskazane jest zamieszczenie zdjęć poszczególnych gatunków na zajmowanych przez nie stanowiskach).

Brak

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

(Ocena stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony w obszarze należy opracować według poniższego zestawienia. Stan ochrony zasobów siedlisk i gatunków występujących w obszarze powinien być wyrażony kryteriami i wskaźnikami przyjętymi dla danego siedliska i gatunku, zgodnie z metodykami stosowanymi w monitoringu przyrodniczym GIOŚ. W części opisowej, w kolumnie „Uwagi”, należy uzasadnić wybór stanowisk w wizji terenowej oraz dokonać analizy uzyskanych wyników).

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Siedliska przyrodnicze										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura 2000	Stanowisko (cztery końcowe znaki kodu GUID)	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych (skala ocen: FV, U1, U2, XX)	Ocena stanu ochrony po weryfikacji (skala ocen: FV, U1, U2, XX)	Ocena stanu ochrony stanowiska (skala ocen: FV, U1, U2, XX)	Ogólna cena stanu ochrony (skala ocen: FV, U1, U2, XX)	Uwagi
1.	Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i> , część — zbiorowiska śródładowe)	1340*	DE35 (1340-1*-A) obr. ew. Pińsko, dz. ew.: 43 (część)	Powierzchnia siedliska		—	U2	U2	U2	Część siedliska zniszczona zabiegiem herbicydowania.
				Struktura i funkcje	Ogólnie, w tym:	—	U2			
					Udział procentowy siedliska na transekcje	—	U2			
					Gatunki charakterystyczne	—	U1			
					Gatunki dominujące	—	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	—	FV			
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	—	FV								

					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	—	FV				
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	—	U2				
					Zasilanie wodami słonymi	—	U2				
				Perspektywy ochrony		—	U2	U2			
			DE35 (1340-2*-B) obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 117/2	Powierzchnia siedliska		—	U2	U2	U2		
				Struktura i funkcje	Ogólnie, w tym:			U2			U2
					Udział procentowy siedliska na transekcje			FV			
					Gatunki charakterystyczne			U1			
					Gatunki dominujące			FV			
					Obce gatunki inwazyjne			U1			
					Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych			FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew			FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska			FV			
					Zasilanie wodami słonymi			U2			

				Perspektywy ochrony		U2	U2		
			DE35 (1340-2*-C) obr. ew. Pińsko, dz. ew.: 43 (część)	Powierzchnia siedliska	—	U1	U1	U2	U2
		Struktura i funkcje		Ogólnie, w tym:		U2	U2		
				Udział procentowy siedliska na transekcje		U2			
				Gatunki charakterystyczne		U1			
				Gatunki dominujące		FV			
				Obce gatunki inwazyjne		FV			
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV			
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		FV			
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		U2			
		Zasilanie wodami słonymi			U2				
			Perspektywy ochrony	—	U2	U2			
		DE35 (1340-4*-A) obr. ew. Pińsko, dz. ew.: 43 (część),	Powierzchnia siedliska	—	FV	U2	U2		
			Struktura i funkcje	Ogólnie, w tym:		U2		U2	
		Udział procentowy siedliska na transekcje			U2				

			47/1, 49/1, 55, 57, 59, 62, 64, 66, 68, 70, 82, 84, 86, 88, 89, 90 obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 95/1, 96/3		Gatunki charakterystyczne		FV			
					Gatunki dominujące		U2			
					Obce gatunki inwazyjne		U2			
					Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew		FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV			
					Zasilanie wodami słonymi		U1			
					Perspektywy ochrony	—	U2	U2		
					Powierzchnia siedliska	—	U2	U2		
			DE58 (1340-2*-A) obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 138/1, 139/1	Struktura i funkcje	Ogólnie, w tym:		U2	U2	U2	
					Udział procentowy siedliska na transekcje		U2			
					Gatunki charakterystyczne		U1			
					Gatunki dominujące		FV			
					Obce gatunki inwazyjne		FV			

					Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew		FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska		U2			
					Zasilanie wodami słonymi		U2			
					Perspektywy ochrony	—	U2	U2		
					Powierzchnia siedliska	—	U1	U1		
2.	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	6410	24EC obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 82/1, 84/1, 85/1, 88/1, 89/1, 90/1, 91/1, 93/1, 94/1, 95/1, 96/3, 96/4, 96/5, 98/1, 98/2, 99, 103, 105, 106, 107, 108, 111/1, 114/1, 115/1, 116, 117/3, 117/4, 117/6, 120, 131, 132/1 – 141/1, 142/2,	Struktura i funkcje	Ogólnie, w tym:	—	U1	U1	U1	
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	—	U1			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	—	FV			
					Gatunki typowe	—	FV			
					Gatunki dominujące	—	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	—	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	—	U1			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	—	FV			

			143/1, 143/2, 146/1		Wojłok (martwa materia organiczna)	—	FV			
					Zachowanie płatów lokalnie typowych	—	FV			
				Perspektywy ochrony		—	U1	U1		
Gatunki										
3.	Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>		<u>3B5E</u> (pow. 0,76 ha) obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 85/1, 88/1, 89/1	Stan populacji	Ogólnie, w tym:	—	FV	FV	U1	Gatunek występuje na siedliskach silniej uwilgotnionych, w zbiorowisku <i>Sanquisorbo-Silaëtum</i> siedliska 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe. Stwierdzono co najmniej 500 osobników generatywnych, 500 osobników wegetatywnych i minimum 500 osobników juwenilnych. Populacja jest zdrowa. Roślinność zbiorowiska, w którym występuje starodub łąkowy jest bujna, osiąga do 100% (średnio 90%) zwarcia i tylko w nielicznych miejscach tworzą się wolne miejsca do kiełkowania. Mimo 2-krotnego koszenia osobniki dobrze kwitną i wydają owoce.
					Liczebność	—	FV			
					Typ rozmieszczenia	—	FV			
					Liczba (%) osobników generatywnych	—	FV			
					Stan zdrowotny	—	U1			
			<u>4CD2</u> (pow. 6,73 ha) obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 138/1, 140/1, 141/1, 142/1, 143/1, 143/2	Stan siedliska	Ogólnie, w tym	—	U1			
					Powierzchnia potencjalnego siedliska	—	FV			
					Powierzchnia zajętego siedliska	—	FV			
					Fragmentacja siedliska	—	U1			
					Stopień uwodnienia siedliska	—	U1			
Zwarcie drzew i krzewów	—	FV								
Gatunki ekspansywne	—	FV								

					Wysokość runi	—	FV			
					Ocienienie	—	U1			
					Wojłok (martwa materia organiczna)	—	U1			
					Miejsca do kielkowania	—	FV			
					Gatunki obce, inwazyjne	—	FV			
					Perspektywy ochrony / zachowania	—	FV	FV		

Uwaga! Dane te należy także przekazać w warstwie informacyjnej systemów informacji przestrzennej GIS zgodnie z wymaganiami opisanymi w pkt. 13.

4. Analiza zagrożeń

(W tej części należy zidentyfikować główne zagrożenia istniejące i potencjalne w odniesieniu do przedmiotów ochrony. Wskazane jest opracowanie schematu pokazującego związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy stanem zachowania przedmiotów ochrony a zagrożeniami. Przy opracowywaniu listy zagrożeń należy posłużyć się kodami zagrożeń z SDF. W części opisowej należy opisać i uzasadnić wskazane zagrożenia).

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska (cztery końcowe znaki kodu GUID)	Zagrożenia		Opis zagrożeń
			istniejące	potencjalne	
	1340* Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i> , część — zbiorowiska śródładowe)	DE35 DE58	<p>A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja</p> <p>A03.03 Zaniechanie / brak koszenia</p> <p>A07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych</p> <p>I02 Problematyczne gatunki rodzime</p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p>		<p>W obszarze Natura 2000 podczas weryfikacyjnych prac terenowych odnotowano przypadki działań, których celem jest intensyfikacja produkcji biomasy na potrzeby hodowli zwierząt. Polegały one na herbicydowaniu płątów siedlisk, podorywaniu, nawożeniu nawozami mineralnymi (przede wszystkim azotowymi) i obsiewaniu wysokoprodukcyjnymi mieszankami traw.</p> <p>Na części działek w obszarze Natura 2000, szczególnie podtapianych wodami roztopowymi, zarzucono użytkowanie kośne, co przyczyniło się do wkraczania i dominacji problematycznych rodzimych gatunków roślin (trzcina pospolita <i>Phragmites australis</i>), a w konsekwencji ustępowania słonorośli.</p>
				<p>G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak</p> <p>J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych</p> <p>J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska</p>	<p>Warunkiem utrzymania siedliska jest ekstenzywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Zaniechanie użytkowania lub nadmierna eksploatacja może być przyczyną utraty charakterystycznych cech struktury i funkcji, a w następstwie nawet zaniku płątów siedliska przyrodniczego.</p> <p>Jednym z istotnych, potencjalnych zagrożeń dla egzystencji siedliska może być spowodowana przez człowieka zmiana stosunków wodnych (melioracje) polegająca na nadmiernym odwadnianiu powierzchni zajętej przez siedlisko przyrodnicze.</p>

					Potencjalne zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska jest spodziewaną konsekwencją oddziaływań już istniejących lub omówionych powyżej.
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	24EC	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A03.03 Zaniechanie / brak koszenia A07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)			W obszarze Natura 2000 podczas weryfikacyjnych prac terenowych odnotowano przypadki działań, których celem jest intensyfikacja produkcji biomasy na potrzeby hodowli zwierząt. Polegały one na herbycydowaniu płatów siedlisk, podorywaniu, nawożeniu nawozami mineralnymi (przede wszystkim azotowymi) i obsiewaniu wysokoproduktywnymi mieszankami traw. Na części działek w obszarze Natura 2000, szczególnie podtapianych wodami roztopowymi, zarzucono użytkowanie kośne, co przyczyniło się do uruchomienia procesów sukcesji — wkraczania i dominacji problematycznych rodzimych gatunków roślin zielnych (trzcina pospolita <i>Phragmites australis</i>) i krzewów.
			G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Jednym z istotnych, potencjalnych zagrożeń dla egzystencji siedliska może być spowodowana przez człowieka zmiana stosunków wodnych (melioracje) polegająca na nadmiernym odwadnianiu powierzchni zajętej przez siedlisko przyrodnicze lub przeciwnie — za dużym jej uwodnieniu (długookresowa stagnacja wód). Potencjalne zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska jest spodziewaną konsekwencją oddziaływań już istniejących lub omówionych powyżej.	
1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	3B5E 89E9 4CD2	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A03.03 Zaniechanie / brak koszenia A07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych			W obszarze Natura 2000 podczas weryfikacyjnych prac terenowych odnotowano przypadki działań, których celem jest intensyfikacja produkcji biomasy na potrzeby hodowli zwierząt. Polegały one na herbycydowaniu płatów siedlisk, podorywaniu, nawożeniu nawozami mineralnymi (przede wszystkim azotowymi) i

			K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		obsiewaniu wysokoprodukcyjnymi mieszankami traw. Na części działek w obszarze Natura 2000, szczególnie podtapianych wodami roztopowymi, zarzucono użytkowanie kośne, co przyczyniło się do uruchomienia procesów sukcesji — wkraczania i dominacji problematycznych rodzimych gatunków roślin zielnych (trzcina pospolita <i>Phragmites australis</i>) i krzewów.
				G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Jednym z istotnych, potencjalnych zagrożeń dla egzystencji siedliska może być spowodowana przez człowieka zmiana stosunków wodnych (melioracje) polegająca na nadmiernym odwadnianiu powierzchni zajętej przez siedlisko przyrodnicze. Potencjalne zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska jest spodziewaną konsekwencją oddziaływań już istniejących lub omówionych powyżej.

Uwaga! Dane te należy także przekazać w warstwie informacyjnej systemów informacji przestrzennej GIS zgodnie z wymaganiami opisanymi w pkt. 13.

5. Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony (kod i nazwa przedmiotu ochrony)	Stan ochrony (skala ocen: FV, U1, U2, XX)	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony ¹
1	1340* Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glaucopuccinietalia</i> , część — zbiorowiska śródładowe)	U2	Utrzymanie siedliska przyrodniczego przynajmniej w dotychczasowym stanie ochrony na powierzchni 182 ha Poprawa stanu ochrony siedliska do oceny U1	Osiągnięcie właściwego stanu ochrony w perspektywie czasu obowiązywania pzo nie jest możliwe. Możliwa jest natomiast poprawa stanu ochrony do oceny U1. Warunkiem tej poprawy jest rezygnacja z intensyfikacji produkcji biomasy na rzecz ekstensywnego użytkowania kośnego.
2	6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	U1	Utrzymanie siedliska przyrodniczego przynajmniej w dotychczasowym stanie ochrony na powierzchni 137 ha Poprawa stanu ochrony siedliska do oceny U2	Osiągnięcie właściwego stanu ochrony w perspektywie czasu obowiązywania pzo jest możliwe pod warunkiem rezygnacji z intensyfikacji produkcji biomasy na rzecz ekstensywnego użytkowania kośnego.
3	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	U1	Utrzymanie liczebności populacji na poziomie 5000 osobników. Poprawa stanu siedliska gatunku.	W obecnych warunkach użytkowania populacja staroduba łąkowego w obszarze Natura 2000 znajduje się w optymalnej kondycji. Możliwa jest poprawa stanu siedliska gatunku pod warunkiem rezygnacji z intensyfikacji produkcji biomasy na rzecz ekstensywnego użytkowania kośnego.

¹ Należy określić realny termin osiągnięcia wyznaczonego celu oraz wskazać cele, dla których realizacji wymagane będzie sporządzenie 20-letniego planu ochrony. W części opisowej należy opisać i uzasadnić przyjęte cele.

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

(Działania ochronne należy opracować dla poszczególnych przedmiotów ochrony w odniesieniu do wskaźników przyjętych w ogólnopolskim monitoringu siedliska lub gatunku, zagrożeń — tab. 4 i sformułowanych celów ochrony — tab. 5).

Lp.	Przedmiot ochrony (kod i nazwa)	Działania ochronne						
		Numer	Nazwa zadania ¹	Zakres prac ²	Miejsce realizacji ³	Termin wykonania ⁴	Szacunkowe koszty ⁵ (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	1340* Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i> , część — zbiorowiska śródładowe)	1A	Działania związane z ochroną czynną⁶					
		1A1	Ekstensywne użytkowanie kośne lub pastwiskowe	Działania obligatoryjne: zachowanie siedlisk przyrodniczych położonych na trwałych użytkach zielonych, ekstensywne użytkowanie kośne, kośno – pastwiskowe lub pastwiskowe łąk. Działania fakultatywne: koszenie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu, ukierunkowanego na ochronę siedliska gatunku w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.	obr. ew. Pińsko, dz. ew.: 40,41, 43, 46, 47/1, 49/1, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95 obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 82/1, 85/1, 88/1, 89/1, 90/1, 91/1, 95/1, 96/5, 96/3, 96/4, 108,	co roku, po raz pierwszy w roku wydania zarządzenia o ustanowieniu pzo	1000	właściciel (zarządca) na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości lub na podstawie porozumienia por ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000

					117/4, 117/6, 131, 132/1, 133/1, 134/1, 135/1, 136/1, 137/1, 138/1, 139/1, 140/1, 141/1, 142/1, 143/1, 143/2 obr. ew. Zalesie: 144, 149, 3290/2			
	1A2	Stabilizacja poziomu wód gruntowych w obszarze - realizacja projektu „Regulacja Białej Strugi...”	<p>Zainstalowanie na Białej Strudze w obrębie obszaru Solniska Szubińskie dwóch zastawek o rzędnych:</p> <p>punkt początkowy — na wysokości żwirowni w miejscowości Słonawy, 9 km + 170 m, rzędna dna 73,47 m npm., rzędna terenu 74,15 m npm.</p> <p>I zastawka na 6 km + 806 m (rzędna dna — 71,94 m npm, rzędna terenu — 73,26 m npm, rzędna piętrzenia — 72,80 m npm),</p> <p>II zastawka na 6 km + 062 m (rzędna dna — 71,80 m npm, rzędna terenu — 73,13 m npm, rzędna piętrzenia — 72,60 m npm).</p> <p>Spadek na całej długości w obszarze — 0,16%.</p> <p>W celu stabilizacji poziomu wód gruntowych w obrębie obszaru wskazana jest budowa trzeciej zastawki — przed żwirownią w Słonawach (9 km + 100-150 m długości ciek); poziom piętrzenia — 73,80 m npm. Budowa tej zastawki zależna jest od porozumienia się z właścicielem żwirowni.</p>	zgodnie z ustaleniami projektu „Regulacja Białej Strugi...”	do trzech lat od daty wydania zarządzenia o ustanowieniu pzo	500	Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa	
	1A3	Utrzymanie reżimu wodnego	Rewizja i konserwacja systemu melioracyjnego (m.in. urządzeń hydrotechnicznych, w tym wykaszanie pobraży rowów)	obr. ew. Pińsko, dz. ew.: 40,41, 43, 46, 47/1, 49/1,	co roku od daty wydania zarządzenia o	30	Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych	

				50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95 obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 82/1, 85/1, 88/1, 89/1, 90/1, 91/1, 95/1, 96/5, 96/3, 96/4, 108, 117/4, 117/6, 131, 132/1, 133/1, 134/1, 135/1, 136/1, 137/1, 138/1, 139/1, 140/1, 141/1, 142/1, 143/1, 143/2 obr. ew. Zalesie: 144, 149, 3290/2	ustanowieniu pzo		w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa. Właściciel (zarządca) na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości lub na podstawie porozumie por ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
	1B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania⁷					
	1B1		Nie planuje się				
	1C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	1C1		Nie planuje się				
	1D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie					

		1D1	Nie planuje się uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
2	6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	2A	Działania związane z ochroną czynną					
		2A1	Ekstensywne użytkowanie kośne lub pastwiskowe	Działania obligatoryjne: zachowanie siedlisk przyrodniczych położonych na trwałych użytkach zielonych, ekstensywne użytkowanie kośne, kośno – pastwiskowe lub pastwiskowe łąk. Działania fakultatywne: koszenie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu, ukierunkowanego na ochronę siedliska gatunku w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.	obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 82/1, 84/1, 85/1, 88/1, 89/1, 90/1, 91/1, 93/1, 94/1, 95/1, 96/3, 96/4, 96/5, 98/1, 98/2, 99, 103, 105, 106, 107, 108, 111/1, 114/1, 115/1, 116, 117/3, 117/4, 117/6, 120, 131, 132/1 – 141/1, 142/2, 143/1, 143/2, 146/1	co roku, po raz pierwszy w roku wydania zarządzenia o ustanowieniu pzo	670	właściciel (zarządca) na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości lub na podstawie porozumie por ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
		1A3	Utrzymanie reżimu wodnego	Rewizja i konserwacja systemu melioracyjnego (m.in. urządzeń hydrotechnicznych, w tym wykaszanie pobrzeży rowów)	obr. ew. Szaradowo, dz. ew.: 82/1, 84/1, 85/1, 88/1, 89/1, 90/1, 91/1, 93/1, 94/1, 95/1, 96/3, 96/4, 96/5, 98/1, 98/2, 99, 103, 105, 106, 107, 108, 111/1, 114/1, 115/1, 116, 117/3,	co roku od daty wydania zarządzenia o ustanowieniu pzo	20	Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa. Właściciel (zarządca) na podstawie zobowiązania podjętego w

					117/4, 117/6, 120, 131, 132/1 – 141/1, 142/2, 143/1, 143/2, 146/1			związku z korzy- staniem z progra- mów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości lub na podstawie po- rozumie por ze sprawującym nad- zór nad obszarem Natura 2000
		2B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		2B1		Nie planuje się				
		2C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		2C1		Nie planuje się				
		2D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie					
		2D1	Nie planuje się uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		3A	Działania związane z ochroną czynną oraz z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
3	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	3A1	Ekstensywne użyt- kowanie kośne lub pastwiskowe	Działania obligatoryjne: zachowanie siedlisk przyrodniczych poło- żonych na trwałych użytkach zielonych, ekstensywne użytkowanie kośne, kośno – pastwiskowe lub pastwiskowe łąk. Działania fakultatywne: koszenie zgodnie z wymogami odpowied- niego pakietu, ukierunkowanego na ochronę siedliska gatunku w ramach obo- wiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.	obr. ew. Sza- radowo, dz. ew.: 85/1, 88/1, 89/1, 117/4, 138/1, 140/1, 141/1, 142/1, 143/1, 143/2	co roku, po raz pierwszy w roku wy- dania zarzą- dzenia o ustanowieniu pzo	w ramach kosztów rea- lizacji zadań ochronnych w siedlisku przyrodni- czym 6410	właściciel (za- rządca) na podsta- wie zobowiązania podjętego w związku z korzy- staniem z progra- mów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości lub na podstawie po- rozumie por ze sprawującym nad- zór nad obszarem Natura 2000
		3C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		3C1		Nie planuje się				
		3D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie					

	3D1	Nie planuje się uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony
--	-----	---

¹ Podać nazwę działania.

² Zamieścić szczegółowy opis działania (między innymi techniczne uwarunkowania realizacji, terminy i częstotliwość wykonywania w skali roku z uwzględnieniem aspektów fenologicznych związanych z ekologią przedmiotów ochrony. Działania należy opisać kierując się potrzebą osiągnięcia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, dążąc do uzyskania wartości wskaźników przyjętych w ogólnopolskim monitoringu siedlisk i gatunków. Należy jednak przy tym wziąć pod uwagę lokalną specyfikę siedliska lub populacji, w odniesieniu do której uzyskanie właściwych wartości wskaźników nie zawsze będzie możliwe lub pożądane.

³ Wskazać miejsce realizacji działania z dokładnością do działki ewidencyjnej lub wydzielania leśnego.

⁴ Podać rok rozpoczęcia realizacji działania oraz określić, co ile lat powinno być wykonywane.

⁵ Zamieścić kalkulację kosztów z uwzględnieniem danych wyjściowych.

^{6,7} Przy planowaniu działań ochronnych na terenie gospodarstwa rolnego należy podzielić je na obligatoryjne i fakultatywne, zgodnie z §3 pkt 6 lit. a rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. nr 34 poz. 186 z późn. zm.).

W części opisowej należy opisać i uzasadnić planowane działania ochronne.

Uwaga! Dane te należy także przekazać w warstwie informacyjnej systemów informacji przestrzennej GIS zgodnie z wymaganiami opisanymi w pkt. 13.

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony (kod i nazwa)	Cel działań ochronnych ¹	Parametr ²	Wskaźnik ²	Zakres prac monitoringowych	Terminy / czę- stotliwość	Miejsce ³	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (tys. zł)
1	1340* Śródłądowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i> , część — zbiorowiska śródłądowe)		wszystkie parametry, zgodnie z metodyką monitoringu przyrodniczego PMS GIOŚ (Piernik, 2011)	przynajmniej wskaźniki kardynalne	Ocena stanu ochrony siedliska przyrodniczego w obrębie obszaru Natura 2000. Identyfikacja istniejących i potencjalnych oddziaływań i zagrożeń oraz ocena siły ich presji na siedlisko przyrodnicze (zgodnie z Listą referencyjną oddziaływań, zagrożeń i presji oraz Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych dla obszaru Natura 2000, GIOŚ, 2012)	co trzy lata, po raz pierwszy w następnym roku od wydania zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w sprawie ustanowienia pzo	<transekt 1:<br=""></transekt> N 53°00'36,6" E 17°38'18,6" N 53°00'38,5" E 17°38'20,9" transekt 2: N 52°59'53,2" E 17°38'49,1" N 52°59'54,9" E 17°38'52,6" transekt 3: N 53°00'17,4" E 17°38'24,3"	RDOŚ w Bydgoszczy	30

							<p>N 53°00'19,3" E 17°38'26,3"</p> <p><u>transekt 4:</u> N 53°00'36,3" E 17°38'28,2"</p> <p>N 53°00'35,2" E 17°38'31,8"</p> <p><u>transekt 5:</u> N 52°59'48,6" E 17°39'31,7"</p> <p>N 52°59'50,4"; E 17°39'35,5"</p>		
2	6410 Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)		wszystkie parametry, zgodnie z metodyką monitoringu przyrodniczego PMS GIOŚ (Piernik, 2011)	przynajmniej wskaźniki kardynalne	Ocena stanu ochrony siedliska przyrodniczego w obrębie obszaru Natura 2000. Identyfikacja istniejących i potencjalnych oddziaływań i zagrożeń oraz ocena siły ich presji na siedlisko przyrodnicze (zgodnie z Listą referencyjną oddziaływań, zagrożeń i presji oraz Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych dla obszaru Natura 2000, GIOŚ, 2012)	co trzy lata, po raz pierwszy w następnym roku od wydania zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w sprawie ustanowienia pzo	<p>N 52°59'50,4" E 17°38'57,1"</p> <p>N 52°59'52,0" E 17°39'00, 9"</p>	RDOŚ w Bydgoszczy	6
3	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>		wszystkie parametry, zgodnie z metodyką monitoringu przyrodniczego PMS GIOŚ	przynajmniej wskaźniki kardynalne	Ocena stanu ochrony siedliska przyrodniczego w obrębie obszaru Natura 2000. Identyfikacja istniejących i potencjalnych oddziaływań i zagrożeń oraz ocena siły ich presji na siedlisko przyrodnicze (zgodnie z Listą referencyjną oddziały-	co trzy lata, po raz pierwszy w następnym roku od wydania zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w	<p>N 52°59'49,6" E 17°38'54,5"</p> <p>N 52°59'52,2" E 17°39'00, 4"</p>		6

			(Piernik, 2011)		wań, zagrożeń i presji oraz Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych dla obszaru Natura 2000, GIOŚ, 2012)	Bydgoszczy w sprawie ustanowienia pzo			
--	--	--	-----------------	--	---	---------------------------------------	--	--	--

¹ Cele działań ochronnych z tab. 5..

² Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ.

³ Określenie współrzędnych geograficznych WGS84 stałych miejsc wykonywania badań monitoringowych (początek i koniec transektu).

W części opisowej należy opisać i uzasadnić planowane działania w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony.

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Jeżeli w trakcie opracowywania planu zidentyfikowane zostaną wskazania do obowiązujących opracowań planistycznych, to należy je umieścić w poniższym zestawieniu.

Lp.	Dokumentacja planistyczna ¹	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 ² (art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody)
1	brak	Brak wskazań do zmian w zapisach dokumentacji planistycznych

¹ Dane z tab. w pkt. 2.5.

² Wskazania powinny wynikać z analizy zapisów w tab. 2.5, 4 i 5.

9. Przesłanki do sporządzenia planu ochrony

W tej części dokumentacji Planu należy uzasadnić potrzebę sporządzenia planu ochrony (dla części lub całości obszaru) i konkretnie wymienić powód takiego wskazania odnosząc je do konkretnych części obszaru, przedmiotów ochrony lub okoliczności, które przemawiają za unormowaniem zagadnień wchodzących w zakres planu ochrony, a nie mieszczących się w zakresie planu zadań ochronnych (pkt 5). Należy określić końcowy termin opracowania planu ochrony.

Dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 nie ma potrzeby sporządzenia planu ochrony.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

W odniesieniu do SDF

Załączyć do dokumentacji propozycję zmienionego SDF według Instrukcji wypełniania SDF przekazanej przez Zamawiającego.

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany ¹
1.	Pkt 3.1 1340; 119.43; M; C; B; C; B 6410; 21.71; M; C; C; B; C 9170; 3.62; M; D	1340; x; ; 182,32; ; M; B; A; B; B 6410; ; ; 132,79; ; M; B; C; B; B 91F0; ; ; 1,3; ; G; D; ; ;	Wynikiem weryfikacji terenowej jest zmiana (uściślenie) powierzchni i ocen stanu ochrony siedlisk w obszarze Natura 2000 — w przypadku siedliska 1340* zmieniono oceny wskaźników: reprezentatywność i stan zachowania; w przypadku siedliska 6410 zmieniono wartość wskaźnika reprezentatywności i ocenę ogólną. Podczas prac terenowych stwierdzono, że w obszarze Natura 2000 nie występuje siedlisko 9170, lecz 91F0. Reprezentatywność płatu oceniono na D.
2.	Pkt 3.2 P; 1617; <i>Angelica palustris</i> ; p; C; M; C; B; C; B	P; 1617; <i>Angelica palustris</i> ; ; ; osiadłe; 500; 1000; fstem; R; G; B; B; C; B	Wynikiem weryfikacji terenowej jest zmiana (uściślenie) ocen stanu ochrony gatunku w obszarze Natura 2000 — stopień rozpoznania oceniono jako dobry (G) i zmieniono ocenę „populacja” z C na B.
3.	Pkt 4.1 Dodatkowy opis obszaru Kompleks słonych łąk Szubina położony między Słonawami a Pińskiem, opisywany był już w okresie międzywojennym. Stwierdzono wówczas występowanie licznych halofitów, między innymi: <i>Aster tripolium</i> , <i>Salicornia herbacea</i> , <i>Spergularia salina</i> , <i>Trifolium fragiferum</i> , <i>Glaux maritima</i> . Teren ten w 1913 roku przecięty kanałem i obniżeniu uległ poziom wód gruntowych. Na tym terenie nie stwierdzono obecnie najciekawszych spośród wymienionych gatunków. O podwyższonym zasoleniu tych łąk świadczy aktualnie obecność <i>Puccinellia distans</i> , <i>Triglochin palustre</i> , <i>Chenopodium glaucum</i> , <i>Atriplex hastata</i> var <i>salina</i> . Zachowana tym samym została możliwość kształ-	Dodatkowy opis obszaru Położenie obszaru wg regionalizacji fizycznogeograficznej Kondrackiego (2009): prowincja Niż Środkowoeuropejski (31), podprowincja Pojezierza Południowo-bałtyckie (315), makroregion Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (315.3), mezoregion Kotlina Toruńska (315.35). Położenie obszaru wg regionalizacji geobotanicznej (Matuszkiewicz 2008): B. Dział Brandenbursko-Wielkopolski B.1. Kraina Notecko-Lubuska B.1.3. Okręg Chodzieski B.1.3.g. Podokręg Szubiński Pod względem administracyjnym obszar Natura 2000 Solniska Szubińskie	Uściślono i uzupełniono opis obszaru Natura 2000

	<p>towania warunków dla rozwoju zbiorowisk słonoroślowych w warunkach odpowiedniej gospodarki łąkarskiej.</p>	<p>PLH040030 położony jest w województwie kujawsko-pomorskim, powiecie nakielskim, w gminie Szubin. Obejmuje grunty prywatne i mały fragment lasu należący do Nadleśnictwa Szubin (leśnictwo Dziewierzewo). Większa część obszaru położona jest w dolinie Białej Strugi. Ciek ten jest główną osią hydrologiczną obszaru. Niewielki fragment obszaru w okolicach wsi Ameryczka położony jest na małym wyniesieniu. W dolinie dominują gleby murszowe, a na wyniesieniu gleby mineralne. Prawie cały obszar (ponad 87%) zajmują użytki łąkowe, poza małym (1,3 ha) fragmentem lasu (siedlisko 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>) położonym przy drodze powiatowej Szubin – Kcyńnia i gruntami ornymi przy wsiach Ameryczka i Pińsko. Dominują siedliska nieleśne — słone łąki, pastwiska i szuwały oraz zmiennowilgotne łąki trzęślicowe. Na łąkach trzęślicowych występuje rzadki gatunek z załącznika II dyrektywy siedliskowej: starodub łąkowy <i>Ostericum palustre</i>. Wszystkie łąki użytkowane są rolniczo, większość kośnie. Jedynie powierzchnie położone od strony wsi Szaradowo i Słonawy użytkowane są kośnie-pastwiskowo. Krajobraz jest otwarty, występują pojedyncze drzewa i krzewy. Kompleks słonych łąk położony między Słonawami a Pińskiem opisywany był już w okresie międzywojennym. Stwierdzono wówczas występowanie licznych halofitów, między innymi:</p>	
--	---	---	--

		<p><i>Aster tripolium</i>, <i>Salicornia herbacea</i>, <i>Spergularia salina</i>, <i>Trifolium fragiferum</i> i <i>Glaux maritima</i>. Teren ten w 1943 roku został przecięty kanałem (Biała Struga), co spowodowało obniżenie poziomu wód gruntowych i zanik wielu słonolubnych gatunków roślin. Obecnie nie stwierdzono tu najciekawszych spośród wcześniej wymienianych, wśród nich solirodu zielnego i astra solnego. O podwyższonym zasoleniu łąk świadczy aktualnie obecność <i>Puccinellia distans</i>, <i>Triglochin palustre</i>, <i>Chenopodium glaucum</i> i <i>Atriplex hastata</i> var. <i>salina</i>. Zachowana tym samym została możliwość utrzymania i kształtowania zbiorowisk słonoroślowych w warunkach odpowiedniej gospodarki łąkarskiej.</p>	
4.	Pkt 4.2 Brak zapisu	<p><u>1340* Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinellietalia</i>, część – zbiorowiska śródlądowe)</u></p> <p>Procent pokrycia w obszarze Natura 2000: około 50% (182,37 ha) Procent pokrycia w obszarze obliczono na podstawie inwentaryzacji terenowej wykonanej w 2011 r. Reprezentatywność B Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwary w obszarze występują w 3 podtypach: 1340-1* murawy z mannicią odstającą i muchotrzewem solniskowym <i>Puccinellio-Spergularietum salinae</i>, 1340-2* śródlądowe słone łąki ze świbką morską i mlecznikiem nadmorskim <i>Triglochino-Glaucetum maritima</i>, 1340-4* subhalofilne łąki z ko-</p>	Uzupełniono opisy siedlisk przyrodniczych i gatunku

		<p>strzewą trzcinową i pięciornikiem gęsim <i>Potentillo-Festucetum arundinaceae</i>. Podtyp 1340-3* halofilny szuwar z sitowcem nadmorskim <i>Scirpetum maritimi puccinellietosum</i> występuje poza obszarem, na powierzchni w Słonawach proponowanej do włączenia w obszar Natura 2000 jako eksklawa.</p> <p>Względna powierzchnia B</p> <p>Powierzchnia śródlądowych słonych łąk, pastwisk i szuwarów w obszarze Natura 2000 wynosi 182,37 ha, przy czym najcenniejsze podtypy siedliska (1340-1* murawy z mannicą odstającą i muchotrzewem solniskowym <i>Puccinellio-Spergularietum salinae</i> i 1340-2 śródlądowe słone łąki ze świbką morską i mlecznikiem nadmorskim <i>Triglochino-Glaucetum maritimae</i>) w sumie zajmują około 18,1 ha.</p> <p>Brak szczegółowych danych odnośnie powierzchni siedliska na naturalnych stanowiskach w Polsce (w raporcie dla KE roku błędnie podano ponad 1000 ha; w rzeczywistości sumaryczna powierzchnia nie przekracza 300 ha).</p> <p>Stan zachowania — dobry</p> <p>Stopień zachowania struktury — dobry</p> <p>Dla 70% powierzchni płatów w obszarze stopień zachowania struktury oceniono jako dobry ze względu na stosunkowo niski udział gatunków halofilnych. Najlepiej zachowane płaty reprezentują zbiorowisko <i>Triglochino-Glaucetum maritimae</i>. Pozytywnie na stan siedliska wpływa brak zakrzewień i gatunków obcych; prawidłowa struktura pionowa. Ekspansywne gatunki roślin zielnych, głównie trzcina pospolita, występują nielicznie.</p>	
--	--	--	--

		<p>Stopień zachowania funkcji – średnie lub słabe perspektywy</p> <p>Procesy sukcesyjne zachodzące w okresowo nieużytkowanych płatach nie są intensywne. Dotyczą około 1% łąk. Słabe zasilanie wodami słonymi, jak również możliwość intensyfikacji agrotechniki (poprzez herbicydowanie, podorywki, nawożenie i podsiew wysokoprodukcyjnymi gatunkami traw) źle rokuje zachowaniu właściwej struktury i funkcji siedliska.</p> <p>Możliwość renaturyzacji — możliwa przy średnim nakładzie sił i środków.</p> <p>Ocena ogólna — B</p> <p>Na ocenę największy wpływ ma dobre zachowanie struktury oraz możliwa przy średnim nakładzie sił i środków renaturyzacja siedlisk.</p> <p><u>6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)</u> <u>6410-1 Łąki olszewnikowo-trzęślicowe <i>Selino carvifoliae-Molinietum</i></u></p> <p>Pokrycie: około 37% (około 133 ha)</p> <p>Procent pokrycia w obszarze obliczono na podstawie inwentaryzacji terenowej wykonanej w 2011 r.</p> <p>Reprezentatywność — B</p> <p>Płaty siedliska reprezentowane są przez rzadki w regionie zespół <i>Sanquisorbo-Silaetum</i>. W płatach, poza najliczniejszym <i>Silaum silaus</i> występuje <i>Angelica palustris</i>, <i>Dianthus superbus</i>, <i>Succisa pratensis</i>, <i>Serratula tinctoria</i>, <i>Galium boreale</i>, <i>Selinum carvifolia</i>, <i>Carex panicea</i>.</p> <p>Względna powierzchnia — C</p>	
--	--	---	--

		<p>Łąki trzęślicowe w obszarze stanowią ok. 30%. Brak szczegółowych danych odnośnie powierzchni siedliska w Polsce.</p> <p>Stan zachowania — B</p> <p>Stopień zachowania struktury — niezbyt duży udział gatunków charakterystycznych, — brak krzewów, gatunków obcych, — znikomy udział gatunków ekspansywnych (trzcina pospolita).</p> <p>Stopień zachowania funkcji — średnie lub słabe perspektywy.</p> <p>Procesy sukcesyjne nie stanowią istotnego zagrożenia. Słabe zasilanie wodami słonymi, jak również możliwość intensyfikacji agrotechniki źle rokuje zachowaniu siedliska.</p> <p>Możliwość renaturyzacji — możliwa przy średnim nakładzie sił i środków.</p> <p>Ocena ogólna — B</p> <p><u>1617 <i>Ostericum palustre</i></u></p> <p>Populacja — B</p> <p>Liczebność populacji staroduba łąkowego <i>Ostericum palustre</i> w obszarze Natura 2000 oszacowano na około 1600 osobników (E. Krasicka-Korczyńska 2011, dane niepublikowane). Stanowi to blisko 0,3% populacji krajowej. Udział pędów generatywnych wśród osobników dojrzałych wynosi około 50%. Owocowanie jest regularne, wysokie, ale uzależnione od terminów koszenia łąk. Miejscami obserwuje się liczne osobniki juwenilne. Populacja wykazuje średnie zagęszczenie: 53 osobników/ha (łącznie z juwenilnymi).</p>	
--	--	---	--

		<p>Stan zachowania – B Warunki siedliskowe są zbliżone do optymalnych (dotyczy to kluczowych parametrów, jakimi są ocienienie i konkurencja ze strony innych roślin zielnych). Duże zagęszczenie osobników obserwuje się na siedliskach wilgotniejszych, ekstensywnie użytkowanych łąk, gdzie I pokos wykonywany jest w połowie czerwca, a II na początku września.</p> <p>Izolacja – C Stanowisko położone jest w obrębie zasięgu gatunku w Polsce, w sąsiedztwie innych subpopulacji tego gatunku.</p> <p>Ocena ogólna – B</p>	
--	--	--	--

¹ Uzasadnienie merytoryczne dla proponowanych zmian.

W odniesieniu do granic obszaru

Do dokumentacji załączyć na nośniku cyfrowym wektorową warstwę informacyjną GIS zawierającą zmienione granice obszaru oraz plik pdf z mapą ilustrującą przebieg zmienionych granic obszaru.

Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany¹
<p>Załącznik : plik pdf mapy i wektorowa warstwa informacyjna GIS</p>	<p>Poza obszarem Natura 2000, w okolicy wsi Słonawy znajdują się płaty siedliska 1340* Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i>, część — zbiorowiska śródładowe) zajmujące łączną powierzchnię około 27 ha, reprezentujące podtypy 1340-3* Halofilny szuwar z sitowcem nadmorskim <i>Scirpetum maritimi puccinellietosum</i> i 1340-4* Subhalofilne łąki z kostrzewą trzcinową i pięciornikiem gęsim <i>Potentillo-Festucetum arundinaceae</i>. Wyznaczono tu stanowisko monitoringu przyrodniczego realizowanego w ramach PMS GIOŚ (Piernik, 2008). Włączenie tych płatów (na zasadzie eksklawy) do obszaru Natura 2000 znacząco zwiększy powierzchnię siedliska 1340* Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i>, część — zbiorowiska śródładowe) objętego ochroną.</p>

¹ Uzasadnienie merytoryczne dla proponowanych zmian.

Etap III

11. Zestawienie uwag i wniosków

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia
Moduł A			
Moduł B			
Moduł C			

12. Literatura

Zestawienie publikacji wykorzystanych do opracowania planu według wzoru:

<Nazwisko i pierwsza litera imienia>. <rok>. <Tytuł>. <Wydawnictwo> <numer_zeszytu*>: <strona*>; <miasto>

* dotyczy magazynów, zeszytów naukowych. W przypadku <strony_artykułu> wpisać strony gdzie znajdują przywoływane, cytowane informacje

Np.:

Kuźniak S., Dombrowski A., Goławski A., Tryjanowski P. 1997. Stan i zagrożenia polskiej populacji ortolana Emberiza hortulana na tle sytuacji gatunku w Europie. Notatki ornitologiczne 38: 141-150.

Walasz K., Mielczarek K. 1992. Atlas ptaków lęgowych Małopolski 1950-1991. Biologica Silesiae: 55-65; Wrocław.

13. Minimalne wymagania techniczne przekazywanych materiałów przestrzennych

1. Wyniki inwentaryzacji przyrodniczych, a także wszelkie inne dane o charakterze przestrzennym będące wynikiem prac nad Planem Zadań Ochrony dla obszaru Natura 2000 wykonawca przekazuje w formie cyfrowych warstw wektorowych używanych w systemach informacji przestrzennej (GIS) oraz cyfrowych map tematycznych (pliki pdf).
2. Warstwy wektorowe mają spełniać wymagania:
  - a. Sporządzone zgodnie z aktualnymi wersjami „Standardu Danych GIS w ochronie przyrody” autorstwa Macieja Łochyńskiego i Marcina Guzika oraz podręcznika do obsługi platformy informacyjno-komunikacyjnej (PIK) „Platforma Informacyjno-Komunikacyjna Plany Zadań Ochronnych Natura 2000 jako narzędzie wspomagające tworzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” autorstwa Jarosława Sadowskiego i Rafała Michalaka — aktualne wersje wyżej wymienionych opracowań dostępne są na stronie internetowej GDOŚ.
  - b. Układ współrzędnych „PUWG 1992” (EPSG: 2180)
  - c. Format pliku, w którym wykonawca przekaże zleceniodawcy dane, to obligatoryjnie ESRI shapefile (*.shp), ewentualnie dodatkowo formaty danych, na których pracuje dana RDOŚ.
3. Informacje przestrzenne mają posiadać tzw. metadane zgodne z dyrektywą INSPIRE <http://www.inspire-geoportal.eu/InspireEditor/>. Do metadanych należą informacje między innymi o źródle danych, aktualności, właścicielu, organie referencyjnym itp.
4. Cyfrowe mapy tematyczne przedstawiające wyniki inwentaryzacji powinny być sporządzone w oparciu o mapy państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Podkład rastrowy ma spełniać wymagania:
  - a. Skala 1:10 000
  - b. Kolor (RGB 24bit)
  - c. Skalibrowany do układu współrzędnych PUWG 1992 i zapisany w pliku TIFF niosącym informacje o georeferencji, tzw. GeoTIFF
5. Wydruki cyfrowych map tematycznych mają spełniać wymagania:
  - a. Format co najmniej A3
  - b. Opatrzony znakami graficznymi i logotypami zgodnie z wymaganiami POIŚ

- c. Rozdzielczość wydruku nie mniejsza niż 300dpi
6. Skany map, o których mowa między innymi w punkcie 2.5, należy wykonać w rozdzielczości nie niższej niż 300 dpi.

14. Instrukcja wypełniania Standardowego Formularza Danych GDOŚ 2012.1

Instrukcja wypełniania SDF (wersja 2012.1) przekazana przez Zamawiającego (http://www.gdos.gov.pl/Articles/view/1914/Baza_danych)

15. Spis treści

Dla dokumentów w formacie PDF, w których tworzony będzie spis treści, zaleca się wykonanie tzw. aktywnego spisu treści - odnośników do poszczególnych sekcji dokumentów pozwalające na przyspieszenie i optymalizację pracy na obszernych dokumentach. Aktywny spis treści można wykonać w popularnych edytorach tekstu, takich jak Microsoft Word 2007 czy edytor tekstu Writer darmowego pakietu oprogramowanie biurowego OpenOffice.

Etap I — wstępny pracy nad Planem.....	1
1.1. Informacje ogólne.....	1
1.2. Ustalenie terenu objętego Planem	2
1.3. Mapa obszaru Natura 2000.....	2
1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu.....	2
1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem	7
1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu	8
1.7. Kluczowe instytucje / osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności	10
1.8. Zespół Lokalnej Współpracy.....	12
Etap II — opracowanie projektu Planu	13
Moduł A.....	13
2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony.....	13
2.2. Ogólna charakterystyka obszaru.....	16
2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów.....	17
2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka.....	17
2.5. Istniejące i projektowane plany / programy / projekty zagospodarowania przestrzennego	18
2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych planem zadań ochronnych i zakresie prac terenowych — dane zweryfikowane	19
2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych.....	20
2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru	23
2.6.2. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru	24
Moduł B.....	25

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem	25
4. Analiza zagrożeń	32
5. Cele działań ochronnych.....	35
Moduł C	36
6. Ustalenie działań ochronnych.....	36
7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony	41
8. Wskazania do dokumentów planistycznych	43
9. Przesłanki do sporządzenia planu ochrony	43
10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	44
Etap III	51
11. Zestawienie uwag i wniosków	51
12. Literatura.....	52
13. Minimalne wymagania techniczne przekazywanych materiałów przestrzennych	52
14. Instrukcja wypełniania Standardowego Formularza Danych GDOŚ 2012.1	53
15. Spis treści.....	53